

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg

Jaargang 4, nummer 10

17 januari 1984

Diesrede rector magnificus Hemker

Arts en wetenschapper in vruchtbaar spanningsveld

Er bestaat nauwelijks aanleiding om een onderscheid te maken tussen de 'officiële' en de 'alternatieve' geneeskunst als het gaat om de beoordeling van hun wetenschappelijke achtergrond. Niet omdat de alternatieve geneeskunst zo wetenschappelijk is, maar omdat de 'officiële' zich met nauwelijks meer recht op die aanduiding kan beroepen. Wetenschappelijke onderbouwing van alle therapie is een na te streven doel, en op de duur zal dat op het natuurwetenschappelijke vlak ook wel lukken,

In zijn diesrede die handelde over de relatie tussen de geneeskunst en de exacte wetenschappen liet rector magnificus prof. dr. H.C. Hemker de half gevulde zaal van de Stadschouwburg delen in de twijfels die hij heeft over het wetenschappelijk karakter van de geneeskunde. Hij zei persoonlijk te tenderen naar de opvatting dat de geneeskunde geen wetenschap is. Daarbij gebruikte hij uitvoerig voorbeelden van zijn eigen vakgebied. Aan de hand van de geschiedenis van het onderzoek naar de bloedstolling en de behandeling van de arteriële en veneuze thrombose toonde hij aan hoe de wisselwerking tussen de geneeskunde en de humane biologie ervoor kan zorgen dat een therapie gebaseerd op een onjuiste wetenschappelijke analyse ertoe bijdraagt tot een doorbraak in de theorie. De werkzaamheid van de therapie was voor de arts belangrijker dan de vraag of zij klopte met de theorie. De houding van de arts tegenover zijn patiënten is beslissend voor de

maar geneeskunst is veel meer dan dat. „Dat 'meer' ligt in de sfeer van het artisanat en de menselijkheid. Ik moet nog zien dat de wetenschap daar veel nuttigs zal brengen. Met name ben ik van mening dat de verwachtingen over de bijdragen van de psychosociale wetenschappen op dit niveau wel eens veel te hoog gespannen zouden kunnen zijn. Ik houd het maar op de uitspraak van de leermeester van één van mijn leermeesters die zei: Om dokter te zijn moet je van de mensen houden”.

vraag of hij een goede arts is. Dat neemt niet weg dat de opleiding tot arts een wetenschappelijke opleiding moet zijn. Maar de houding tegenover de patiënt, wiens problemen hij altijd even interessant moet vinden, is niet wetenschappelijk. Ook een arts die een alternatieve geneeswijze hanteert, moet voldoen aan de eis dat hij zijn behandelwijze boven de theorie stelt. Dan geldt hij volgens Hemker als bona fide. „Wat wij niet kunnen accepteren zijn de niet-bona fide geneeswijzen, die tegen alle beter weten in blijven volhouden dat een therapie, gebaseerd op een geprecocipieerd idee, waardevol is omdat ze op dat idee berust. Voorbeelden? Homeopathie, acupunctuur, handoplegging, enzovoort, enzovoort”.

Tijdens de academische zitting in de Stadschouwburg werd de Peter Debyeprize uitgereikt aan de Engelse onderzoeker mevrouw Marcella Chamberlain uit Leeds (zie ook pagina 3). Zij heeft zich vooral ver-

dienstelijk gemaakt op het gebied van revalidatie van gehandicapten. Dat onderwerp kwam uitgebreid ter sprake tijdens een speciaal ter ere van mevrouw Chamberlain georganiseerd symposium dat dezelfde dag gehouden werd.

Ook de dekaan van de medische faculteit, prof. dr. J. Greep, pleitte tijdens de zitting voor uitgebreide aandacht voor revalidatie, speciaal van de oudere mens, in het nieuwe programma van de faculteit. De problemen van de verouderende bevolking zullen volgens Greep uitstekend passen in de oriëntatie op de extramurale zorg. Terloops pleitte Greep voor vestiging van het TNO-instituut voor Gerontologie in Maastricht.

Als voordelen van een vestiging in Maastricht zag Greep ook de mogelijkheid tot samenwerking met het revalidatiecentrum 'Hoensbroeck', een nader te noemen Technische Hogeschool en de Rijksuniversiteit Limburg.

Jacques Herraets

WWO HAALT 1984 NIET

Het ligt niet in de verwachting dat de WWO 81, het wetsontwerp dat de oude Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs uit 1960 en de WUB uit 1970 moet vervangen, nog dit jaar tot stand komt.

Dit wetsontwerp, dat al in 1981 nog door minister Pais werd ingediend, overigens ook al na uitvoerige discussies, heeft lang op de plank gelegen, als gevolg van drie kabinetswisselingen.

Nu minister Deetman eindelijk de Memorie van Antwoord (de reactie op het 'voorlopig verslag' van de Tweede Kamer) heeft geformuleerd, kan de behandeling voortgang vinden, maar de verwachting is dat dit nog geruime tijd duurt. Deetman heeft de Memorie van Antwoord vergezeld laten gaan met een nota van wijzigingen, reden waarom de Kamer eerst nog een 'nader voorlopig verslag' (in plaats van een 'eindverslag') wil uitbrengen, en wel op 1 maart.

Deetman dient daar dan eerst op te antwoorden alvorens de Kamer, die zelf de procedure van wetsontwerpen regelt, haar eindverslag uitbrengt. Eerst nadat Deetman daar weer schriftelijk op heeft gereageerd, kan de uiteindelijke behandeling van het wetsontwerp plaatsvinden.

Voor de WWO 81 is met al deze stappen geruime tijd gemoeid omdat het om een omvangrijk wetsontwerp gaat. Behandeling kan daarom op zijn vroegst in het najaar

plaatsvinden, maar dan is op de agenda van de Tweede Kamer voor dit soort grote wetsontwerpen meestal geen plaats omdat de begrotingsbehandelingen dan voorgaat. In dat geval wordt de WWO pas begin volgend jaar behandeld. Vervolgens moet dan nog de Invoeeringswet WWO 81 aan de orde komen. Behalve die invoering wil Deetman daarin ook een geheel nieuwe planningswetgeving voor het w.o. opnemen. Zou dit vlot verlopen dan kan de WWO op z'n vroegst op 1 september 1985 in werking treden, maar dan moet alles meezitten.

Ook op departement blijkt men overigens rekening te houden met een verdere vertraging. In de Memorie van Antwoord op de tijdelijke wet taakverdeling, die momenteel wordt behandeld, liet het ministerie weten dat het gevaar van 2 wettelijke regimes voor taakverdeling (de tijdelijke wet en de nieuwe wwo) zich niet zal voordoen, omdat de wwo eerst in werking zal treden als de tijdelijke wet zijn werking goeddeels zal hebben verloren. De einddatum van die wet is 1 januari 1988.

Vast staat in ieder geval dat de WUB, die in 1982 met 2 jaar werd verlengd omdat het met de WWO 81 niet wou vlotten, opnieuw verlengd moet worden. Deze loopt zonder dit af op 1 september 1984.

Bert Bakker/UP

Feest

De secretaris van het College van Dekanen, mevrouw Ans Lippinkhof „strikt” prof. Moll (Neurofysiologie). Het feest kan beginnen.

Voor de viering van de achtste verjaardag van de universiteit was een windrige vrijdag de dertiende uitgekozen. Er gebeurden geen ongelukken, al bevatte de diesrede veel uitspraken over medisch bijgeloof. Het enige dat misging was het rustige avondfeest dat wegens gebrek aan belangstelling moest worden afgelast. Het traditionele KOKO-feest was ouderwets onrustig. Elders in dit nummer meer bijzonderheden.

Karate Koentje (5)

De redactie en het pseudoniem

Onder het pseudoniem „Karate Koen” plaatst een medewerker van de RL met regelmaat „charges” in de Observant. Hoewel ogenschijnlijk het pseudoniem slecht gekozen lijkt, omdat Karate Koen om zich heen trapt terwijl karate juist zelfverdediging tot doel heeft, ligt het veeleer in de rede dat Karate Koen imaginaire tegenstanders of bedreigingen te lijf gaat: de naam kiest men niet zo maar. Een vluchtig doorlezen van de bijdragen van Karate Koen leert daarnaast dat wijsheid en verdraagzaamheid hem wezensvreemd zijn, waarmee 3000 jaren van gedocumenteerde humane geschiedenis aan hem voorbij zijn gegaan: een vernauwd bewustzijn vergemakkelijkt projecteren blijkbaar.

Karate Koen, inbegrepen zijn eenzijdig gepresenteerde gegevens (inbegrepen „citation indices”), kunnen en worden waarschijnlijk niet

„au serieux” genomen. Wat wel serieus genomen kan worden is wanneer een enkele roddel suggereert de Karate Koen de rector, prof. dr. H.C. Hemker („Coen”), zou kunnen zijn; het is mij niet duidelijk hoe een rector zich hiertegen kan verdedigen.

Aangezien onze universiteit niet gebaat is met zelfs maar de suggestie van decorumverlies op dit niveau, zou het de redactie sieren aan de onzin een eind te maken door niet langer proza onder pseudoniem te accepteren. De redactie zou de jonge dichter, onzeker over het succes van de eerste pennevruchten, daarentegen wel soelaas kunnen bieden door het gebruik van het pseudoniem toe te laten.

Prof. dr. P.J.C. van Breda Vriesman
2 januari 1984

Naschrift redactie:

Zoals elke krant accepteren wij binnen redelijke grenzen pseudoniemen. Iedereen kan op zijn vingers natellen dat wij de grens overschreden achten als iemand een pseudoniem gebruikt om de indruk te wekken dat zijn stuk geschreven is door een ander (die de lezers kennen). Over Hemker maken we ons niet ongerust: hij krijgt volop de gelegenheid de onjuistheid aan te tonen van de bewering dat hij Karate Koentje zou zijn. Men leze er Observant 8 op na, waarin C. de Geus en M. Dormaar hun twijfels luchten. Dat Hemker ook nu weer (zie onderstaande reactie op de brief van Dormaar) de kans voorbij laat gaan om te ontkennen dat K.K. en hij één en dezelfde persoon zijn, is zijn zaak.

Verder wil de redactie nog heel graag kwijt dat zij zich als laatste geroepen voelt het universitair decorum te bewaken. Daar zijn prbladen goed voor.

Karate Koentje (6)

Zeer geachte heer Dormaar, In uw artikel Karate Koentje (1) (Observant 42, 1983) gaat U terecht of ten onrechte uit van de hypothese dat achter het pseudoniem Karate Koentje ondergetekende schuilgaat. Voorzover u zich tot mij richt, wil ik u wel antwoord geven.

Uit de mij ter beschikking staande gegevens - wetenschappelijke verslagen, research planning, externe beoordelingen en wat dies meer zij - blijkt dat men zich over het onderzoek op het terrein van de eerste lijn aan onze instelling terecht zorgen kan maken.

Geslaagd genoemd kan worden, blijft die in het onderzoek wat achter. Dit ondanks het feit dat daarvoor vanaf het allereerste begin van de medische faculteit Maastricht tenminste even grote mogelijkheden voor geboden zijn als voor klinisch en biomedisch onderzoek.

Deze situatie is niet alleen betreurenswaardig uit wetenschappelijk oogpunt, hij is zelfs bedreigend voor de medische faculteit als deze ernst wil maken met haar gerichtheid op de eerste lijn.

Deze ongerustheid deel ik gelukkig met vele leden van de medische faculteit en het is mij ook bekend dat men allerwege pogingen in het werk stelt om in deze situatie verbetering te brengen. Tot zover mijn mening over de stand van zaken van de research in het betreffende vakgebied. Ik mag eraan toevoegen dat de excuserende verklaringen, die meestal

voor het verschijnsel worden gegeven, mij maar zeer ten dele hebben kunnen overtuigen.

Nu heeft u ook nog recht op mijn mening over de rol van ironie en satire. Mijns inziens is dat een vorm van vertekende presentatie van de werkelijkheid die behalve amusant ook nog heel nuttig kan zijn om, juist door zijn karikaturale presentatie, tot reactie te prikkelen. Hopelijk niet alleen tot reacties van afweer en ontkenning.

Uw drie werkhypothesen over de beweegredenen van K.K. liggen al te zeer in elkaars verlengde om ze tegen elkaar te kunnen afwegen. Voorzover u suggereert dat ik K.K. in de strijd zou werpen om mijn eigen onderzoek te bevorderen (sans rancune, maar dat is pas echt op de man spelen), kan ik u zeggen dat ik, juist vanwege de externe beoordelingscircuits, mij minder dan ooit zorgen hoeft te maken over de voortgang van mijn branche van het biomedisch onderzoek.

Verder moet u maar bedenken dat K.K.'s sarcasmes u en de uwen alleen in discredit kunnen brengen voor zover er realiter iets op uw research zou zijn aan te merken. Is dat niet het geval dan maakt hij toch alleen maar karateslagen in de lucht? Tot slot nog iets over het veel misbruikte begrip maatschappelijke re-

levantie. Ten eerste met betrekking tot het onderwerp van onderzoek. Er is geen twijfel aan dat er onderzoek bestaat dat, als het goed is, uitgevoerd, tot resultaten leidt. Het maatschappelijk bruikbaar zijn van die resultaten, alleen op grond van verwachtingen over de uitkomst van het ene onderzoek meer maatschappelijk relevant geacht kan worden dan het andere. Slecht onderzoek spreekt natuurlijk in abstracto is nooit maatschappelijk relevant, dat de resultaten onbruikbaar zijn. Als zulk onderzoek bovendien („srijs)geld wordt uitgevoerd, is zelfs een ongewenst maatschappelijk verschijnsel. Ten tweede slaat maatschappelijke relevantie op de toepasbaarheid van de resultaten. Enigzins rughoudendheid lijkt hier op zijn plaats. Het zal u bekend zijn dat de grillige loop der wetenschappelijke ontwikkeling sommige van de bizarre onderzoeken plotseling van het grootste maatschappelijke lang maakt. U kijkt in iedere encyclopedie onder Fleming, Boole, of Baekeland. Kortom: maatschappelijke relevantie kan nooit relevant zijn om de hand te lichten met kwaliteitscriteria, terwijl kwaliteit maatschappelijk relevant is.

H.C. Hemker, hoogleraar Biologie.

Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur.
Veterinaire Hoofdinspectie van het Staatsoezicht op de Volksgezondheid. Sectie dierproeven.

Vraagt op korte termijn:

Wetenschappelijk onderzoeker mnl./vrl.

Tijdelijke functie voor 5 maanden met de mogelijkheid tot verlenging. Vac. nr. 84-1

Functie-informatie:

De Rijksoverheid wenst in samenwerking met de Anti-Vivisectie Stichting, de Nederlandse Bond ter Bestrijding van de Vivisectie, de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren en de Stichting Schoonheid zonder Wreedheid een literatuurstudie te laten instellen op het gebied van alternatieven voor dierproeven in het onderzoek t.a.v. biologische producten (zoals vaccins). Het onderzoek zal plaatsvinden onder toezicht van een gemengd samengestelde begeleidingscommissie en dient binnen een door de commissie gestelde termijn te worden afgerond. De studie dient te worden vastgelegd in een rapport waarin zo mogelijk aanbevelingen worden gedaan voor vervolg onderzoek dat uitzicht kan bieden op de terugdringing van het gebruik van proefdieren. Bovengenoemde organisaties roepen daartoe kandidaten op met de volgende kwalificaties:

Vereist:

1. Motivatie tot het terugdringen van dierproeven
2. Doctoraalstudie geneeskunde, diergeneeskunde of biologie met kennis van immunologie en/of pathofysiologie

Kandidaten met ervaring op het onder 1 en 2 genoemde gebied hebben de voorkeur.

Plaats van tewerkstelling:

Het Rijksinstituut voor de Volksgezondheid te Bilthoven.

Salaris:

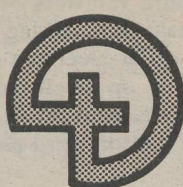
Max. f 4.893,- per maand bij volledige dagtaak.

Sollicitaties:

dienen onder vermelding van vacaturnummer en voorzien van een curriculum vitae en motivatie te worden ingezonden voor 1 februari aan Veterinaire Hoofdinspectie, Postbus 439, 2260 AK Leidschendam.

Nadere informatie, waaronder een afschrift van het projectvoorstel, kan verkregen worden bij de voorzitter van de begeleidingscommissie Drs. H. Rozemond, tel. 070-209260, tst. 3375.

Nadere informatie intern bij: Paul Hermans, hoofd dienst Centrale Proefdiervoorzieningen, tst. 532.

leenarts medibanda b.v.

lid "Orthobanda"

wycker brugstraat 12 - 6221 EC maastricht - telefoon 043 - 10349

- Detailhandel en groothandel in medische instrumenten en apparatuur.
- Ruime sortering in showroom.
- Speciale tarieven voor studenten.

Boeken op het gebied van GENEESKUNDE!

Boeken op het gebied van RECHT!

U vindt ze bij:

Nieuwstraat 9, 6211 CR Maastricht
Tel. 043-10825

Paartjes

Te huur gevraagd per 1/3 of 1/4 1984 vrije, rustige (zolder-)etage, tot f 400,- per maand. Tel. na 19.00 u.: 043-16483 of 020-727513

Maandag 6 februari studeer ik af. Mede om bij te komen van het beruchte kamer 100-ceremonieel organiseer ik een borrel in het Kruihuis in de tuin van het hoofdgebouw. Dit speciaal voor al diegenen die ik tijdens een voor mij zeer aangename studie-periode mocht ontmoeten. Bram de Wit.

Te huur per 1 febr.: twee kamers voor één persoon in vrijstaand huis. Gebruik van keuken, badkamer, kelder en tuin. Verwarming: c.v. of kolen/hout. Prijs ± f 175,- per maand excl. Adres: Bovenstraat 146, 3778 Kanne. Voor informatie: Ernst Ellis of Bas van Eynatten.

Wit bankstel (Skai) in prima staat. Symbolische prijs: 50 gulden. Toestel 627.

Te huur voor kortere of langere tijd mijn vakantiebungalow te Meerssen (Z.-L.). Voorzien van alle comfort, zeer geschikt voor specialiserend echtpaar. Inl. 01711-11577.

LAMDOA is het landelijk acticomicité voor medische deeltijdopleiding en -arbeid. De Amsterdamse groep van LAMDOA wil graag dat er een onderzoek gedaan wordt naar de oorzaken van de verschillen in werktijden van co-assistenten in verschillende ziekenhuizen. Dit als aanloop voor een onderzoek naar de mogelijkheden van een deeltijd-co-assistentenopleiding. Is er een 2e of 3e jaars student Sociale Gezondheidskunde die een keuzeblok zou willen vullen met dit onderzoek? Voor informatie: Barbara Broers, Keizersgracht 413, 1016 EL Amsterdam. Tel. 020-274508.

Te koop: diaprojector Braun Paximat 950 autofocus incl. magazijnen en opbergdozen voor ±2000 dia's. Vraagprijs f 125,-. Te bevragen: Hub van Kan, DIV, tel. 507 (na 18.00 uur: 043-620172).

Te koop herenfiets met knijpremmen en 3 versn. in zeer goede staat. Vraagprijs: f 135,-. Te bevragen: Hub van Kan, DIV tel. 507 (na 18.00 uur: 043-620172).

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgegeven van de Stichting Maffius. Verschijnt veertiendaags.

Redactieadres:

Tongersestraat 53, kamer 304 Postbus 616 6200 MD Maastricht Telefoon: 043-888319 (doorkiesnummer)

Stichtingsbestuur:

Wim Hermens (voorzitter), Kees Schröer (penningmeester), Hans Lensing (secretaris), Eric de Graaff, Evelyn de Leeuw (redactiefgevaardigde)

Redactie

Walter van Bree, Ton Hamelers, Jacques Herraets (eindredacteur), Evelyn de Leeuw, Appie Luermans, Maurice van der Sangen, Luc de Witte. Redactie-assistente: Edith Goppel. Koördinator Voorlichting: Sjonk Ritmeester. Grafische vormgeving: Guus van Rooy. Foto's: Hans van Dijk, Coen van der Gugten, fotopersburo Widdershoven. Tekeningen: Pascal Oost, Olivier Roosenburg. Druk: Limburgs Dagblad, Heerlen

Advertenties

Advertenties (behalve Paartjes): Yvonne Stevens, toestel 302. Tarieven op aanvraag. Paartjes opgeven bij de redactie.

Abonnement

Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f 25,- per jaar.

Universitaire Pers

Observant maakt deel uit van het landelijke samenwerkingsverband Universitaire Pers, samen met Ad Valvas (Vrije Universiteit), Delta (Delft), THB (Tilburg), TH-berichten (Eindhoven), THT-nieuws (Twente), KU-nieuws (Nijmegen), Universiteitsblad (Utrecht), Universiteitskrant (Groningen) en Wagenings Hogeschoolblad (Wageningen).

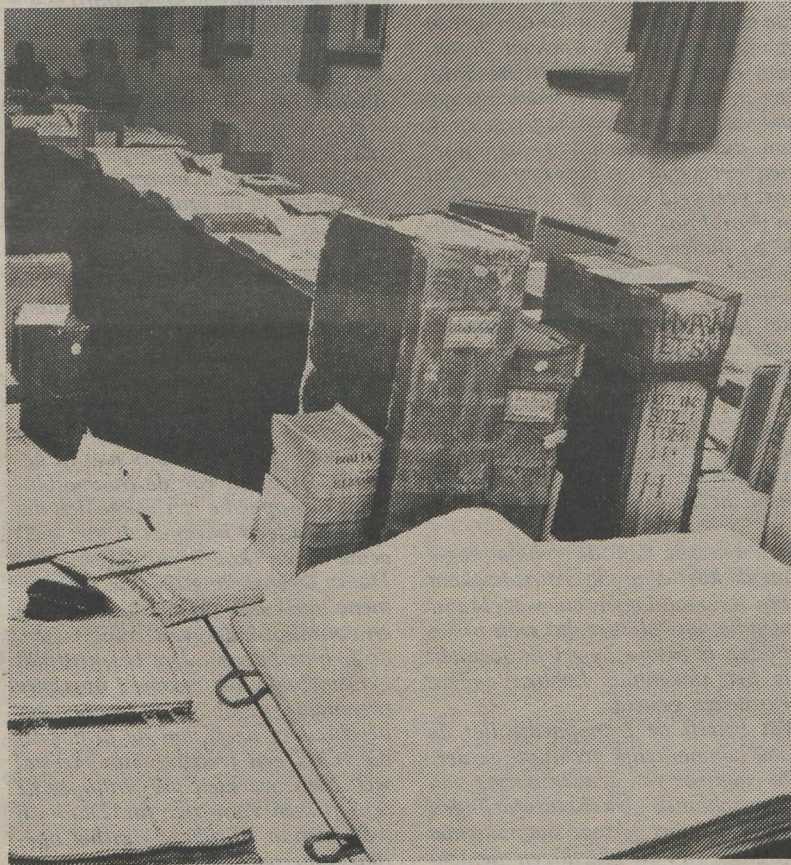
UP-korrespondenten: Bert Bakker, Lin Tabak.

Bibliotheek verwerft unieke boekencollectie

Het boekenbestand van het voormalige groot-seminarie van het bisdom Haarlem, Warmond, is definitief in het bezit gekomen van de universiteitsbibliotheek. De collectie beslaat 60.000 banden en heeft volgens de kenners een zeer hoge culturele waarde. De oudste exemplaren stammen uit de vijftiende en zestienste eeuw.

De belangrijkste bestanddelen van de Warmond-collectie zijn de theologische en filosofische werken, maar ook het historische en in het bijzonder het rechts-historische werk wordt hoog aangeslagen vanwege de grote hoeveelheid bronnenmateriaal. Tot de meest interessante boeken uit de collectie horen onder meer een handgeschreven bijbel uit 1470, de stedenatlas „Civitates Orbis Terrarum” van Braun en Hogenberg uit 1575 (geschatte waarde 50.000 gulden), de 73-delige „Acta Eruditorum” uit 1682 en de 58-delige Encyclopédie van Diderot.

Samen met de Jezuïetencollecties uit Nijmegen en Maastricht bezit de universiteit nu zo'n kleine 250.000 boeken die afkomstig zijn uit voormalige priesteropleidingen. Dat bestand is maar beperkt toegankelijk omdat het slecht gecatalogiseerd is. De „ontsluiting” van de collectie door opname in moderne catalogi is een gigantisch karwei, waarmee tientallen mensjaren gemoeid zijn. Dank zij gereserveerde gelden is een jaar geleden een begin gemaakt met de ontsluiting, waaraan thans vijf mensen werken. Als over twee jaar het

gereserveerde geld op is, zullen er naar schatting 10.000 boeken ingevoerd zijn in de catalogi.

Dat de Warmond- en de Jezuïeten-collecties naar Maastricht gehaald zijn is het gevolg van een besluit van minister Veringa uit 1971. Hij zag de collecties het liefst toevertrouwd aan de Rijksuniversiteit Limburg. Dat

het zolang geduurd heeft eer de Warmond-collectie in Maastricht arriveerde, heeft te maken met taxatieproblemen. De prijs die de universiteit voor de 60.000 boeken heeft moeten betalen bedraagt ruim zes ton.

JH

Peter Debyeprijs uitgereikt

Op verzoek van de fotograaf rechts op de foto wordt de uitreiking van de Peter Debye-prijs nog eens overgedaan, deze keer met rector magnificus Hemker rechts en laureaat dr. Marcella Chamberlain links. Behalve de oorkonde is aan de tweejaarlijkse prijs een bedrag verbonden van twintigduizend gulden, beschikbaar gesteld door de Edmond Hustinxstichting.

Marcella Chamberlain uit Leeds werd dit jaar uitverkoren op grond van haar veelzijdig onderzoek op het gebied van de revalidatie. Haar werk heeft geleid tot belangrijke toepassingen in bijvoorbeeld de stadsplanning, de architectuur en de ontwerpen van alledaagse gebruiksvoorwerpen voor gehandicapten.

In haar dankwoord pleitte mevrouw Chamberlain voor het „gewone” onderzoek, niet gericht op fundamentele ontdekkingen, maar op alledaagse noden. „Om mijn studenten in Leeds inzicht te geven in de problemen van gehandicapten, stuur ik ze met een rolstoel een dag de stad in”.

Waarom studeren?

Waarom studeren? De vraag lijkt simpel te beantwoorden. Kenmerkend voor de wetenschapper is echter het wantrouwen in simpele antwoorden, vandaar deze kolom. Met name de econoom vindt het maar moeilijk om tot een eenduidig antwoord te komen. Waar gaat het eigenlijk om bij het studeren? Is het een vorm van consumptie, het gebruik maken van de ruimte die een moderne economie biedt? Of gaat het veeleer om een vorm van investeren, het vormen van het vermogen om in een latere fase een grotere bijdrage te leveren voor het productieproces?

Consumptie of investering. Voor beide antwoorden op onze vraag is iets te zeggen. Men kan stellen, dat wie studeert bezig is voor zichzelf een soort duurzaam gebruiksartikel te maken, een blijvende bron van voldoening in je leven.

Men kan zelfs, wat cynisch, vaststellen, dat tegenwoordig het Hoger Onderwijs een aardig alternatief is voor werkloosheid: je stelt de entree op de arbeidsmarkt wat uit en brengt in elk geval een aantal jaren op een niet onplezierige wijze door, vóór de harde werkelijkheid van het leven op je afkomt: De parkeerfunctie van het Hoger Onderwijs. Zo gezien gaat het om een vorm van het gebruiken van maatschappelijke middelen ten bate van de student: consumptie.

Echter, ook voor de redenering dat het hier gaat om een investering is veel te zeggen. De jonge mens die studeert, vormt een soort menselijk kapitaal (human capital) zegt men in de economische literatuur dat haar of hem later voordeel, interest opbrengt. Studeren nu vergroot je „earning capacity” voor later. Een typische investering dus. Voor het individu kan men zodoende vaststellen dat er sterke argumenten zijn aan te voeren voor beide standpunten: dat het gaat om consumptie én dat het gaat om investering. Beide elementen spelen ongetwijfeld een rol.

Hoe staat het met de maatschappelijke betekenis van de studie? Waarom is de samenleving als geheel gebaat bij studie en waarom is de overheid bereid daarvoor zoveel geld vrij te maken? Ook op deze vraag is het antwoord minder simpel en minder eenvoudig, dan je op het eerste gezicht zou denken. De opvatting, dat voor een bepaalde functie een bepaalde studie nodig is, blijkt in de praktijk niet altijd bevestigd te worden. Vooral buiten de universitaire beroepsopleiding (zoals die van de arts bijvoorbeeld), blijken mensen met dezelfde opleiding zeer verschillende banen te krijgen, en mensen met een zeer verschillende opleiding in een zelfde baan terecht te komen. Bovendien: juist als het om moeilijke en in elk geval veeleisende „hoge” banen gaat, zoals dat van een minister, een ondernemer of een burgemeester blijkt, dat de academische functie niet noodzakelijkerwijs beter vervult dan de niet-academicus, al heeft hij wel grotere kansen op zo'n baan.

In veel gevallen blijkt, dat de ervaring die men in z'n eerste baan (of banen) opdoet, in de eerste jaren na de studie, bepalend is voor de verdere loopbaan. Wie vroeg veeleisend en verantwoordelijk werk te verrichten krijgt heeft, ongeacht zijn opleiding, meer kansen op een goede carrière, dan wie in een routinebaantje terecht komt. Men kan zeggen dat in zulke gevallen de studie de „ticket” vormt voor dit soort banen. Het onderwijs vervult dan een soort zeeffunctie. De maatschappij heeft nu éénmaal goede en minder goede functies te verdelen en moet dus een manier vinden om de mensen te selecteren, die de goede banen krijgen.

Hoger Onderwijs, gaat de redenering dan, voegt weinig of niets toe aan de oorspronkelijke geschiktheid van een man of een vrouw om een goede baan te vervullen. Het is simpelweg een soort zeefstelsel of een wedloop met hindernissen van kandidaten voor een goede baan. Men kan daarbij dan nog opmerken, dat de toelating tot de universiteit één van de belangrijkste tests is en dat de uiteindelijk behaalde graad slechts een officiële bevestiging is van wat men reeds wist van de kandidaat toen hij werd toegelaten.

Dit is een wat agnostische redenering. Mijn idee is, dat er veel inzit. Er zijn ook meer aantrekkelijke benaderingen van dit vraagstuk. Daar is bijvoorbeeld de hypothese van het rijpingsproces. De universiteit geeft jonge mensen de kans om tot volwassenheid te rijpen in een omgeving die hun geest verbreedt en hun gevoeligheid vergroot. Daarbij komt (en ik citeer dat graag van ene Harry G. Johnson¹⁾) dat een belangrijke functie van de universiteit is het creëren van een aantrekkelijke gelegenheid voor het vinden van een geschikte huwelijkspartner. Harry zegt in een mooi en geleerd betoog: „from a longrange genetic point of view this might well be the main contribution of a modern university.”

Nóg aantrekkelijker voor universiteit en student blijft de puur-economische „human-capital theory”: De student vormt, moeizaam blokkend, een stukje maatschappelijk kapitaal, waarmee hij de maatschappij en en passant zichzelf dient.

Albeda

¹⁾The university and the Social Welfare. A taxonomic Exercise. (In de bundel van K.G. Lumsden, Ed. Efficiency in universities, the La Paz papers, Amsterdam, 1974)

In 't Veld

In het interview met mij in de *Observant* van 25 oktober 1983 – dat ik overigens als een goede weergave van ons gesprek wil aanmerken – heb ik de directeur-generaal voor het hoger onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek van het ministerie van onderwijs en wetenschappen, dr. In 't Veld, een rol toegedicht in de besluitvorming rond de nieuwbouw van het academisch ziekenhuis, die niet met de feiten overeenstemt. Ik betreur dat zeer en ik hoop, dat u bij wijze van rectificatie dit briefje wilt publiceren.

Met vriendelijke groeten,
dr. J.Ph.M. van Campen.

Oromo's

Als iemand die zich bezig houdt met de problemen in Afrika, was ik zeer verbaasd om uw artikel te lezen genaamd *De vergeten oorlog van de Oromo's tegen de Ethiopische overheersing* dd. 8.12.1983. Het stond vol met leugens en misleidende inzichten. Om mee te beginnen, klinkt het vreemd dat iemand op uw universiteit zich als een lid beschouwt van het 'Oromo Liberation Front'. Zover ik weet, vechten leden van verschillende bevrijdingsfronten in Afrika ook daadwerkelijk in de jungles van hun eigen land met de bedoeling dit te bevrijden en verdraaien zij geen feiten hier in Maastricht. Gedurende ongeveer drie jaar was ik in Kenia waar ook veel Oromo's zich bevinden. Van de hulpactiviteiten van de 'Oromo Relief Association' heb ik niets gezien noch gehoord in dit gebied. Djibouti stuurt zelfs op een gewelddadige manier arme vluchtelingen terug naar

Ethiopië en het klinkt dan vreemd om de activiteiten van de 'Oromo Relief' daar te horen. Somalië is een onafhankelijk land en geen kolonie van Ethiopië zoals uw informant herhaaldelijk beweerde. Ondanks dit alles sympathiseer ik mee met de strijd die de Oromo's en andere bevrijdingsfronten voeren tegen onderdrukking, uitbuiting en apartheid in Afrika. Maar de realiteit van de problemen van de meerderheid van de mensen en hun echte ellende zou niet moeten worden misbruikt door opportunistische elementen die hun leven gestalte geven in Europa ten koste van deze mensen in Afrika. We moeten niet slecht worden geïnformeerd en redacteuren moeten ook voorzichtig zijn en alleen gebruik maken van betrouwbare informatie.

Met vriendelijke groeten,
Mia Jansen

Langzame Orthopaedie?

In de *Observant* van 20 december 1983 treffen we op pagina 3 onder de *Nieuwsrubriek* een vraaggesprek aan met Sjo Soeters over een onderzoek naar het ziekteverzuim in de Zuidlimburgse bedrijven. Het blijkt onder meer dat lange wachttijden voor ziekenhuisopname een duidelijke correlatie hebben met de duur van het ziekteverzuim en als knelpunten worden de orthopaedie en de reumatologie genoemd.

Als het bij deze constatering gebleven was had ik mij geveleid gevoeld en had ik een gepast stilzwijgen bewaard. Men zou hier immers als positief punt uit kunnen concluderen dat deze twee specialismen de mensen in ieder geval niet voor niets op

de wachtlijst zetten en de patiënten blijkbaar niet vanzelf beter worden; de behandeling maakt zelfs een eind aan het ziekteverzuim. Soeters noemt bij een orthopaed het geval van een man die vijf maanden op een operatie heeft zitten wachten. Jarenlang heeft de orthopaedische afdeling in Maastricht een wachtlijst gehad van ongeveer een half jaar en ik kan dus duizenden patiënten noemen met een dergelijke ervaring. Dat kost veel geld voor de gemeenschap en vooral ook veel individuele ellende bij oudere mensen die geen geld kosten. De situatie is aanmerkelijk verbeterd, maar nog niet opgelost. Het gaat hier om bekende zaken, waar van de kant van de orthopaeden nooit lichtvoetig overheen gestapt is. Nu Soeters zegt in het midden te laten of we hier te maken hebben met te weinig personeel of een insufficiënte werkwijze voel ik mij verplicht het artikel te voltooien.

Ten aanzien van de reumatologie kan ik kort zijn. St. Annadal kent geen reumatologen en wat Maastricht betreft valt hier dus niets in het midden te laten. Zowel de faculteit als het ziekenhuis hebben andere prioriteiten gesteld.

Wat betreft de orthopaedie ligt de zaak aanmerkelijk gecompliceerder. De volgorde van academisering van de verschillende ziekenhuisafdelingen bracht een niet geringe stagnatie met zich mee van die afdelingen die achter in de rij stonden. Daar hoeven we niet op terug te komen maar is in zoverre vermeldenswaard dat ook na academisering van plotselinge groei geen sprake meer kon zijn. Zelfs op het moment dat ik deze mededeling doe, staan we voor het gegeven dat de gezondheidszorg om meer orthopaedische mankracht vraagt en de financiële middelen

hiertoe ook geen belemmering zijn, terwijl het formatieplan verdere uitbreiding niet toestaat (hopelijk is bij het uitkomen van deze *Observant*, deze mededeling gelogenstraft).

De zaak is ook niet eenvoudig. De faculteit had op meer formatieplaatsen gerekend en er bleef in een later stadium dus weinig over. Verder blijkt van een eensgezind optrekken van tweede echelonsgroepen onderling en van tweede en eerste echelon gezamenlijk in de praktijk en op persoonlijke basis nog heel wat terecht te komen, waar het echter gaat om formatieplaatsen is het een touwtrekken van belang. Dat is verspilling van energie en kost op zichzelf al formatieplaatsen door het niet gericht zijn op het werk. Ook binnen het ziekenhuis is de zaak niet opgelost. Door tekort aan anaesthesisten zijn twee operatiekamers niet in gebruik. Afgezien van de traumatologie is orthopaedie een vakgebied dat zich goeddeels bezighoudt met niet-acute zaken (koude chirurgie).

Dat in tegenstelling tot b.v. de algemene heelkunde (acute buiken etc.) en vooral ook de gynaecologie (sectio's, bloedingen). Dat betekent dat gynaecologie met evenveel operaties tweemaal zoveel operatieruimte ter beschikking heeft dan de orthopaedie. Ook een fractuur kan meestal wel even wachten en orthopaedie schuift men voor zich uit. Dank zij toenemende efficiëntie van het operatiekamerpersoneel krijgt de orthopaedie nu regelmatig de beschikking over meer operatieruimte en prompt is door de orthopaeden om uitbreiding van de orthopaedische staf gevraagd. Hetzelfde probleem heeft zich voorgedaan met bedden en polikliniekruimte. Het heeft tenslotte weinig zin om mensen aan te stellen die geen ruimte hebben om te werken.

Het zou onjuist zijn alles toe schrijven aan verkeerd beleid. Het gaat hier ook niet alleen om een Limburgs probleem. De orthopaedie zou men als maatschappelijke genepool van de paediatric kunnen zien. Er worden minder kinderen geboren en de bevolking wordt steeds ouder. Het aantal orthopaedische problemen neemt dan ook toe. Omdat maatregelen in het algemeen nu eenmaal achterlopen op de feiten blijken de orthopaeden de laatste jaren steeds tekort te komen, ook bij uitbreiding van de middelen. De wachttijden zijn bovendien een gevolg van toename van de therapeutische mogelijkheden. Dat aanhollet achter de feiten zien we eveneens bij het onderwijs; het heeft jaren gekost het onderwijsaanbod van de orthopaedie geaccepteerd te krijgen. Al uit de gegevens van Soeters blijkt dat 30% van alle geregistreerde aandoeeningen verband houden met het bewegingsapparaat, dan zijn dat uiteraard niet alleen orthopaedische aandoeeningen (de resultaten duiden o.m. ook op een toename van jicht) maar gezien het gedrag op de sportvelden en de vergrijzing van de bevolking is intensivering van het orthopaedisch onderwijs van groot belang voor het eerste echelon. Soeters heeft een zinvol onderzoek verricht en het is te hopen dat het nuttig gebruikt zal worden. Het is niet aan de specialisten om prioriteiten te stellen binnen de gezondheidszorg of daarbuiten. Specialisten kunnen alleen bij herhaling wijzen op de problemen van hun patiënten en op de consequenties die dat zou behoren te hebben ook voor onderwijs en onderzoek. Op het interview met Soeters leek deze aanvulling van nut.

Ton van der Linden

ZWO kritisch over voorwaardelijke financiering Ook klein onderzoek moet beschermd worden

Bij de beoordeling van een aanvraag om voorwaardelijke financiering mag de omvang van het programma geen rol spelen. De huidige richtlijn van minimaal vijf arbeidsjaren wetenschappelijk personeel per programma heeft tot gevolg dat kleinschalige onderzoeksprojecten niet aan bod komen. Zo'n voorwaarde houdt onvoldoende rekening met de eigen aard van het onderzoek in de verschillende wetenschapsgebieden en moet dan ook verdwijnen.

Met deze mededeling werd minister Deetman nog juist voor de kerstdagen verblijd door de Nederlandse organisatie voor zuiver-wetenschappelijk onderzoek, ZWO, die een belangrijk aandeel heeft gehad in de beoordeling tot nu toe. Als aan de eis van ZWO niet wordt vol-

daan, dan zou de organisatie wel eens kunnen weigeren om nog verder aan de beoordeling mee te werken, stelt het bestuur dreigend in zijn brief aan de minister, en dat zou hard aankomen, want in de eerste twee ronden van de voorwaardelijke financiering werd meer dan de helft van de voorstellen (576) door ZWO-stichtingen beoordeeld.

In de rapportage aan de minister blijkt dat de programma-omvang en het krappe tijdschema de twee grote knelpunten zijn geweest. Preadviseurs kregen 'onbeleefd' weinig tijd toebedeeld om hun werk te doen, en van hoor en wederhoor was al helemaal geen sprake. Voor de derde ronde die dit jaar zal plaatsvinden is een ruimere termijn noodzakelijk, aldus het ZWO-bestuur, dat de mogelijkheid van 'hoor en wederhoor' een onmisbaar onderdeel noemt van een behoorlijke beoordelingsprocedure.

Maar het grootste obstakel vormde de door de minister minimaal geëiste omvang van vijf arbeidsjaren per programma. Die eis heeft geleid tot de meest wonderlijke vormen van samenwerking, waarin allerlei kleine onderzoekjes bij elkaar werden geharkt en gepresenteerd als één samenhangend programma soms zelfs zonder dat de onderzoekers in kwestie dat wisten.

'Met het verkrijgen van bescherming als begeerd doel zijn soms samenhangen gekonstrueerd en over

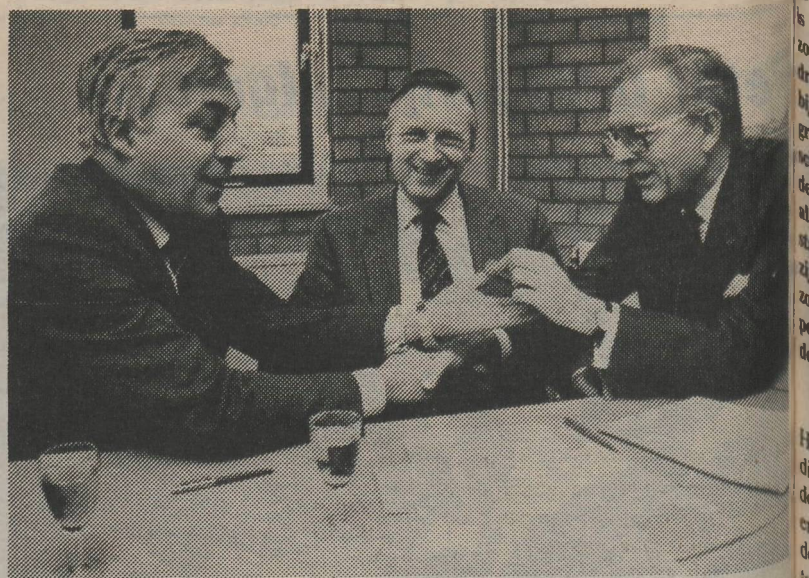
onderzoek heen gelegd, zonder verband met de werkelijkheid of zelfs ten koste van een wel levende en erkende samenhang', konkludeert het rapport, dat met instemming de woorden aanhaalt van een beoordeelaar: 'Wanneer de enige mogelijkheid om gekwalificeerd onderzoek te beschermen, het voorschotelen van dit soort gezichtsbedrog is, ben ik van oordeel dat dit niet ontmaskerd mag worden'.

Samenwerking is prima, vindt ZWO, maar dan wel op een zinvolle manier. Het voorschrijven van een minimum omvang voor onderzoeksprogramma's zou eerder als obstakel dan als stimulans voor een zinvolle samenwerking kunnen uitpakken.

Gepleit wordt dan ook voor het loslaten van de minimumeis. Ook projecten van individuele onderzoekers moeten aan bod kunnen komen, want 'zeker in de geestes- en maatschappijwetenschappen is soms ander dan kleinschalig onderzoek niet goed mogelijk of zelfs wenselijk'.

Met deze stevige kritiek op de tot nu toe gevolgde procedure heeft het bestuur van ZWO minister Deetman voor een blok gezet, waar de bewindsman zich kennelijk niet op zijn gemak voelt. Het al voor december toegezegde ministeriële rapport over deze zaak is nog niet verschenen en een al circulerend concept is vrij plotseling terugverwezen naar de ambtelijke molen. Bij de instellingen weet men dus nog steeds niet waar men aan toe is, terwijl de derde beoordelingsronde al voor mei op het programma staat.

UP/Erik Hardeman.

'Randwijck' voor f 1,- gekocht

Tweeëneenhalve hectare Maasoever met bebouwing voor zegge en schrijve één gulden. Voordat symbolische bedrag heeft het Rijk het universiteitsgebouw op Randwijck met de ondergrond overgedaan aan de R.L. De notaris kijkt in het midden lachend toe hoe CvB-voorzitter van den Biggelaar de vertegenwoordiger van het ministerie, ir. L. Truymans, boter bij de vis geeft.

Boekhandel

DE TRIBUNE

Kapoenstraat 8

6211 KW Maastricht

Telefoon (043) 51978*

voor bemiddeling en
serviceverlening bij huur en
verhuur van
woonruimte

IN DE VRIJE SECTOR

gemeubileerd en ongemeubileerd
permanent of tijdelijk

rent service og

rechtstraat 93
6221 eh maastricht
telefoon 043-54771

Nieuwe AF-onderwijsorganisatie wil deskundigheid maximaal benutten

En maximaal benutten van de aanwezige deskundigheid, spreiding van werklast en minder bureaucraties zijn de hoofddoelen van de aanpassing van de onderwijsorganisatie van de Algemene Faculteit.

De aanpassing, inmiddels bekrachtigd door de faculteitsraad, is verder een direct gevolg van mutaties in het faculteitsbestuur en Onderwijscommissie (OC). Zo is oud-OC-voorzitter, dr. J. Boots nu vice-dekaan van de AF, terwijl zijn plaats in de OC wordt ingenomen door drs. F. Nijhuis.

De portefeuillehouder Onderwijs in het FB, prof. mr. Frans van Wijmen heeft de nieuwe opzet neergelegd in de notitie „Onderwijsorganisatie AF anno 1984”. De notitie stelt onder meer dat is beoogd te komen tot zo kort mogelijke bevels- en advieslijnen en tot zo min mogelijk vaste commissies. Het is de bedoeling dat voor voorbereiding en evaluatie van

het onderwijs ad hoc-projectgroepen worden ingesteld. Bovendien was er de noodzaak nieuwe elementen in de bestaande structuur in te passen met het oog op de uitwerking van het tweede fase-onderwijs en de ontwikkeling van nieuwe afstudeerrichtingen in het kader van de uitbouw naar de studierichting Gezondheidswetenschappen.

Niveaus

Van Wijmen licht de notitie toe: „De AF-onderwijsorganisatie kent vier niveaus, van hoog naar laag: Faculteitsbestuur als uitvoerder der FR, Onderwijscommissie, curriculumgroepen en blokplanningsgroepen. Het Onderwijsreglement „Sociale Gezondheidskunde” van 1981 stelt de FR verantwoordelijk voor doelstellingen en programma's van propedeuse, doctoraal onderwijs en opleidingen van de tweede fase. De OC is meer algemeen georiënteerd en het belangrijkste adviesorgaan van de FR. Zij is de eerst verantwoordelijke voor de inhoud van het

onderwijsprogramma. De curriculumgroepen hebben volgens het reglement de taak het onderwijsprogramma samen te stellen en de kwaliteit ervan te bewaken. In de praktijk is ook de inhoudelijke programmering van het onderwijs in belangrijke mate aan hen gedelegeerd.

De nieuwe opzet past overigens in het reglement van 1981. De verandering geldt slechts samenstelling en uitvoering der taken. Zo moet nu het Dagelijks Bestuur Onderwijs (DBO) de lopende zaken afhandelen en onderwerpen voorbereiden voor enerzijds FB en anderzijds OC en Examencommissie. De leden zijn de FB-portefeuillehouder Onderwijs, de voorzitters van de OC en Vaste Examencommissie en het hoofd Bureau Onderwijszaken. „In feite gaat het hierbij om een zo goed mogelijke communicatie en om het ontwikkelen en bewaken van doelmatige procedures”, zo verduidelijkt Van Wijmen. De oude regeling had volgens de

Prof. mr. Frans van Wijmen.

portefeuillehouder Onderwijs onder andere als nadeel een wat scherpe caesuur tussen OC en curriculumgroepen die wel eens leidde tot enige frictie. Van Wijmen: „Dit kwam met name door de grote verantwoordelijkheid van de curriculumgroepen, een resultaat van een gebeurtenis die op de AF bekendheid geniet als de conferentie van Nol in het Bos. Deze Nol in het Bos is een befaamd etablissement op de Veluwe waar pas benoemde hoogleraren en het AF-bestuur zich eind 1981 hebben bezonnen over onderwijs- en onderzoekprogramma. De toen ingestelde curriculumgroepen kregen er de taak het onderwijs af te stemmen op de conclusies van Nol in het Bos. In de praktijk deden zich nauwelijks problemen voor. Er was volop werk vanwege de vereiste bijstellingen en inhaalprogramma's voor doctoraalstudenten. Met ingang van het studiejaar 1984/1985 is het inhaalprogramma echter rond. Maar ondanks de afnemende hoeveelheid werk bleven de groepsleden regelmatig bijeenkomen. Zij vertoonden soms de neiging zich op het pad van de OC te begeven. Het gevaar ontstond van schaduwonderwijscommissies, terwijl de OC wat veraf dreigde te komen te staan van de inhoud van het onderwijsprogramma. Vandaar, dat de voorzit-

ters van de curriculumgroepen uit hoofde van deze functie lid zijn geworden van de OC die nu bestaat uit 15 leden, onder wie 3 studenten. Zo is een hechte logische structuur ontstaan, waarbij de overleglijnen inderdaad zijn verkort”.

Basis

Volgens Van Wijmen is een bijkomend voordeel dat curriculumgroepen hierdoor kleiner kunnen worden. „Meer medewerkers komen vrij voor ad hoc-werkzaamheden. Zo is het mogelijk meer mensen aan de basis te betrekken bij zich voordoende situaties, op grond van deskundigheid. Daardoor wordt vermeden dat veel van dit werk wordt gedaan door hen die nu eenmaal in het circuit zitten, een nog altijd veelgehoorde klacht,” aldus Van Wijmen.

„En hierdoor,” zo benadrukt de portefeuillehouder Onderwijs, „komen de beoogde efficiëntie en mindere bureaucraties dichterbij. Bovendien benoemt de FR voortaan de leden van de curriculumgroepen, op voorstel van het FB. Vroeger regelden de groepen dit onderling, zodat dit uit democratisch oogpunt een winstpunt is.

Dienst Voorlichting Sjonk Ritmeester

Willems: „We hebben inderdaad gekozen voor een bepaalde stellingname. Vanuit de idee van de mensenrechten en emancipatie. Engagement, als je wil. Ik vind dat dat mag. En als daarbij de discussie wordt gestimuleerd, des te beter. Maar, nogmaals, in de eerste plaats gaat het er om dat de studenten zelfstandig leren denken. Dat ze feiten en vooroordelen weten te onderscheiden. Ook die in kranten. Daarin heb ik overigens alle vertrouwen. Zij zijn oud en wijs genoeg om zelf een oordeel te vormen, onafhankelijk van een stellingname.”

Maar ben je toch niet bang voor emotionele discussies, met name omdat juist een stellingname het de student niet eenvoudig lijkt te maken een afwijkend standpunt in te nemen. Als dat tenminste mogelijk is in een kwestie als deze.

Willems: „Dat weet ik niet. In elk

„Tranendalblokboek” Vreemdeling concludeert:

„Werkelijkheid voor onderliggende groepen is somberder dan zij zou moeten zijn”

Tweedejaarsstudenten Nederlands recht zullen zich vanaf 20 januari twee weken lang moeten buigen over het thema „Vreemdeling”. Op zich is de keuze van het thema niet bijzonder. Het past geheel in de gedragslijn van de rechtenfaculteit om bij de opzet van het tweedejaarsprogramma uit te gaan van de maatschappelijke werkelijkheid. Al eerder resulteerde dit in blokthema's als „De problematische verzorgingsstaat”, „Bedrijf” en „Arbeid”. Er zijn echter weinig onderwerpen die zo in de belangstelling staan als de positie van de vreemdeling in de Nederlandse samenleving.

Het blokboek, zo valt in de inleiding te lezen, wil een aanzet zijn om door te dringen tot de vraagstukken en problemen waarmee de vreemdeling wordt geconfronteerd als hij toegang zoekt tot en verblijf houdt in Nederland. Het scenario volgt het patroon van 1) toelating, 2) verblijf en 3) (eventuele) verwijdering. Getracht is recht te doen aan de verscheidenheid van het aantal in Nederland aanwezige vreemdelingen. De teksten beogen primair meer achtergrond te geven, maar willen tegelijk meer zijn dan louter illustratie. Het is de bedoeling dat teksten en taken leiden tot leerdoelen en serieuze discussievragen. Vandaar, wellicht, de duidelijke keuze die is gemaakt: „Het tranendalblokboek”, zo was de treffende omschrijving van een medewerkster van de faculteit toen zij het boek onder ogen kreeg. En naar alle waarschijnlijkheid doelde zij daarmee op de indruk die de lezer krijgt bij het lezen van het blokboek, de indruk dat de werkelijkheid voor onderliggende groepen van vluchtelingen en gastarbeiders heel wat

somberder is dan zij in theorie zou moeten zijn.

Centrumpartij

Met name het succes van de Centrumpartij, die onlangs twee raadszetels bemachtigde bij de gemeenteraadsverkiezingen in Almere, heeft de discussie aangewakkerd over de positie van buitenlanders in Nederland. Immers, deze partij meent de kiezers voor zich te moeten winnen door problemen als werkeloosheid en het in slechte staat verkeren van woonwijken in verband te brengen met de aanwezigheid van buitenlanders, voor het merendeel mensen die nog niet zo lang geleden wel goed genoeg waren het werk op te knappen waar-

voor geen Nederlander meer te porren was.

Een vraag die niettemin opkomt is of het blokboek „Vreemdeling” toch niet een wat eenzijdig beeld schetst. Alsof de conclusie alleen kan luiden dat het in Nederland niet best gesteld is met de houding tegenover buitenlanders. In andere woorden: dat er sprake is van racisme en discriminatie.

Eén van de opstellers van het blokboek, mr. Jan Willems (31), erkent dat teksten en taken wat prikkelend zijn: „Ja, een tranendalblokboek. In die omschrijving kan ik me enigszins vinden. Maar zoals altijd gaat het er overigens allereerst om de studenten aan het denken te zetten en hen met juridische problemen te leren worstelen. Het recht wil de maatschappij ordenen. Essentieel is voor een jurist de vaardigheid te bezitten aller behoeften in de maatschappij onder ogen te zien. We gaan daarom uit van de maatschappelijke werkelijkheid. Daarin blijf je al gauw te stuiten op het bestaan van vooroordelen. Dat willen we dan ook aantonen. Maar evenzeer willen we laten zien hoe belangrijk het voor een jurist is een gemotiveerd standpunt in te nemen. Verder komt uit het blokboek naar voren de enorme discrepantie tussen rechtsregels en beleid. Een en ander is daarbij toegelicht aan de hand van krante-artikelen.”

Skinhead

Toch lijkt het wat eenzijdig. Neem bijvoorbeeld dat stuk over die vijftienjarige Antiliaanse jongen die, zoals De Limburger van 27 augustus 1983 meldt, door een skinhead is vermoord. Is dat bericht niet tendentius? Is het relevant te vermelden dat de moordenaar een skinhead is? Alsof dat alles verklaart.

In de collegezaal van In den Nieuwenhof wordt in het kader van het blok „Vreemdeling” op vrijdag 20 januari de film „De Oplossing” vertoond. Deze handelt over opkomst van racistische en fascistische tendenzen en is een produktie van de Anne Frankstichting en de Groningse rock- en theatergroep „Werk in Uitvoering”.

In het kader van het blok „Vreemdeling” zal D. Sikkema in de collegezaal van In den Nieuwenhof een lezing houden over „Zigeuners en andere minderheden in ons land”. Aanvang 15.00 uur.

Op donderdag 1 maart is er een studie-discussiedag, met onder meer een inleiding over de discrepantie tussen regels en beleid. Ook is er dan een tentoonstelling: „Nederland tolerant”. De dag wordt besloten met een forumdebat.

Academische Raad legt zich neer bij verdwijning

Met de Academische raad lijkt het gedaan. Vrijdag 13 januari stelde de Raad zichzelf op termijn door positief te adviseren over de ideeën van minister Deetman over een nieuwe advies- en overlegstructuur, die er op neerkomen dat de Raad wordt opgeheven. Deetman stuurde deze plannen eind september naar het parlement. Belangrijkste uitgangspunt: een scheiding van de advies- en overlegfunctie, die nu althans volgens de wet binnen de Academische Raad zijn verenigd. Daartoe zal een nieuwe en onafhankelijke Adviesraad Hoger Onderwijs worden opgericht en daarnaast 2 overlegkamers, één van het HBO, één voor het WO. Dat overleg zal uitsluitend nog gericht moeten zijn op de uitvoering en niet langer op de totstandkoming van het beleid.

In die opzet is voor de Academische Raad geen plaats meer.

Wat heeft er toe geleid dat de AR – als forum waarin sinds de Wet op de Universitaire Bestuursvorming (WUB) uit 1970 de universiteitsraden de dienst uitmaken – in feite adviseert om zichzelf maar op te heffen? Nog in oktober had de 'Dagelijkse Raad van de AR ter voorbereiding een overwegend negatief concept-advies aan de instellingen verstuurd in de verwachting dat deze de opvatting dat de AR moet voortbestaan zouden delen; de plannen van de minister komen immers neer op een gedeeltelijke afbraak van democratische verweren?

Natuurlijk, kritiek was er op het functioneren van de Academische Raad. Maar die was al vele jaren gehoord. Bovendien probeerde de in 1981 nog door minister Pais ingediende nieuwe Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs om aan deze kritiek tegemoet te komen door een andere samenstelling en werkwijze van de Raad voor te stellen en door de Dagelijkse Raad een veel meer centrale rol te geven in het overleg tussen de instellingen onderling en tussen hen en de overheid. Wat veranderde er in krap 2 jaar – vanaf de indiening van de WWO in mei 1981 tot de eerste geluiden over het opheffen van de AR, voorjaar '83?

En vooral: waarom gingen colleges van bestuur en de universiteits- en hogeschoolraden zo makkelijk accoord met de plannen? En als dan de Raad verdwijnt, wat komt daar,

gezien de noodzaak tot samenwerking, voor in de plaats?

Doelmatige samenwerking

De Academische Raad werd opgericht in 1961 als uitvloeisel van de in 1960 totstandgekomen WWO 1960, de wet waarin het naoorlogse WO werd geregeld. De Raad kreeg tot taak een „schakel” te vormen tussen de instellingen van w.o. en een „doelmatige samenwerking” te bevorderen. Daarnaast kon de Raad gevraagd of ongevraagd adviseren over zaken die het WO aangingen. Daartoe waren echter nauwelijks bevoegdheden aan de AR gegeven, zodat het succes van meet af afhankelijk was van de wil van de instellingen om samen te werken. De leden stemden echter „zonder last of ruggespraak” met de instelling waardoor ze waren aangewezen. Daarin kwam in 1970 verandering door de WUB.

De democratisering had tot gevolg dat de leden van de Academische Raad voortaan alleen een standpunt konden innemen als ze daartoe vooraf waren gemachtigd door hun achterban, de universiteitsraad. Hoe democratisch ook, deze werkwijze leidde tot bureaucratie en vooral tot lange procedures bij de totstandkoming van adviezen.

Vandaag dat ruim 10 jaar geleden onder staatssecretaris Klein een ander fenomeen opkwam, het Plan-

ning Overleg Orgaan (POO), met in het kielzog vele andere overlegcircuits. Daarin overlegden de universitaire bestuurders gezamenlijk met het ministerie over het overheidsbeleid en vooral over de verdeling van de nog altijd groeiende middelenstroom. Gemeenschappelijk kenmerk van deze circuits was het schemerlicht waarin zij zich afspeelden. Leden van de colleges van bestuur concentreerden het overleg in deze circuits, waardoor voor de Academische Raad alleen nog de adviestaak overbleef. De door Deetman gewenste scheiding tussen advisering en overleg bestaat dus in feite al ruim 10 jaar!

Ook op die advisering kwam steeds meer kritiek, niet in de laatste plaats uit de Academische Raad zelf, waar voorzitter Brenninkmeyer begin 1977 met een nota kwam om het functioneren van de Raad te verbeteren. Ook de Commissie Universitaire Bestuursvorming, die de werking van de WUB moest nagaan, sprak al in 1976 over de adviezen als „een collage van instellingsstandpunten”. Later zou dit de „paperclipfunctie” van de Academische Raad worden genoemd.

Waar dit het geval was was het echter in de eerste plaats een gevolg van het feit dat de leden van de AR niet buiten de grenzen van hun mandaat van de UR mochten komen. Mr. R. Schaapman, hoofd van de afdeling Juridische Zaken van het bureau van de AR, heeft daar een duidelijke mening over: „Wij krijgen de rekening gepresenteerd van de WUB. De Colleges van Bestuur pretenderen alleen dat zij de WUB aankunnen”. In de WWO '81 waren echter zoals gezegd verbeteringen voorgesteld, bedoeld om de Academische Raad een groter gewicht en een betere organisatie te geven.

Bezuinigingen funest

Pas na 1981 kwamen de grote bezuinigingsperikelen voor de instellingen. Was echte samenwerking al niet tot stand gekomen in de tijd van nulgroei of vooruitgang, helemaal niet bij bezuinigingen. Het sterkst komt dat tot uitdrukking in de taakverdelingsoperatie; de Colleges van Bestuur, bijgedreven door de zekerheid dat Deetman anders toch zelf zal beslissen, vormden eind 1982 de (interuniversitaire) Taakverdelingscommissie. Daarin werd niet zo zeer samengewerkt als wel onderhandeld over een taakverdelingsplan. Het waren vooral de onderhandelingsposities in deze commissies waardoor de inhoud van het taakverdelingsplan werd bepaald. Hier en daar liep dat mis, bijvoorbeeld toen de Universiteit van Groningen zich weigerde te committeren aan onderdelen van dat plan.

De Academische Raad stond hierbij geheel buiten spel, op 't leveren van de secretarissen voor de TVC na. Toen het plan na veel handgeklap gereed was, liet Deetman weten er nog zo zijn eigen ideeën op na te houden. Hij kondigde heel andere plannen aan en verhoogde de passanten de bezuinigingsopbrengst met 60 miljoen. Hoewel dit als

AR-voorzitter Brenninkmeyer (links) in gesprek met de man die de poten onder zijn stoel heeft weggezaagd, minister Deetman.

bruusk ervaren optreden van Deetman de nodige frustraties moet hebben opgewekt, zal zich voor de Colleges van Bestuur ook een belangrijk voordeel hebben doen voelen: Gedurende de TVC voelden zij voor het eerst niet telkens de hete adem van de universiteitsraden in hun nek, omdat deze doorgaans pas achteraf hun oordeel over de resultaten konden uitspreken. Ook de secties van de AR, waarin de sterk op inhoudelijke argumenten gerichte faculteiten zijn vertegenwoordigd, speelde geen rol in de TVC, die daardoor een bestuurlijk ondersje werd van de topmanagers van de universiteiten. Voor sommige universitaire bestuurders moet dat een nieuwe ervaring zijn geweest, voor anderen herleefden even de pre-WUBse tijden. De geringe democratische ondersteuning van de TVC-besluiten was ook voor het Ministerie van Onderwijs gemakkelijk. Hoe minder nauw de betrokkenheid van de WUBse organen, hoe gemakkelijker om bestuurders tegen elkaar uit te spelen. Misschien dat in deze tijd de eerste gedachten opkwamen over de voorgestelde advies- en overlegstructuur: De berichtgeving rond de Academische Raad werd in het voorjaar van 1983 plotseling eenduidig negatief. Het startsein daarvoor vormde het eerste interimrapport van de Commissie-Van der Ploeg, die in opdracht van de regering alle externe adviesorganen doorlicht. *Sindsdien wordt de AR – ook of vooral door het ministerie – vrijwel systematisch genegeerd.* Dat komt niet alleen tot uitdrukking in het feit dat weinig om advies wordt gevraagd (zelfs niet over de opheffing van de AR zelf), maar ook uit het geringere aantal informele contacten tussen medewerkers van de AR en de departementsambtenaren. Zelfs werden vriendelijke woorden aan het adres van de Academische Raad in de Memorie van Antwoord op de tijdelijke wet taakverdeling over snelle advisering, ergens in de ambtelijke hiërarchie weer doorgehaald.

De commissie-Van der Ploeg had dan ook geschreven dat de adviezen van de Academische Raad „door het accent op de inbreng van de instellingen sterk gekleurd (zijn) en niet meer dan een collage van de

standpunten van de afzonderlijke instellingen. De adviezen van de Raad zouden dan ook nauwelijks een rol spelen bij de beleidsvoorbereiding en -bepaling. Ook over de efficiëntie van de advisering door de Raad oordelen verschillende betrokkenen negatief”.

Buiten het feit dat de opvatting dat adviezen een optelsom van instellingsstandpunten zijn al in 1976 was gehoord, is dit op zijn best een halve waarheid. Aantoonbaar is de invloed van de AR op bijvoorbeeld de Machtigingswet Inschrijving Studenten (zowel op de uitvoering daarvan als op de invoering van het nieuwe arbeidsmarktcriterium), maar ook op het sociaal beleid voor studenten bij taakverdeling, dat oorspronkelijk in de plannen geheel niet was voorzien. Bij de opstelling van het Academisch Statuut heeft de Raad met zijn secties altijd een belangrijke rol gespeeld, zij het ten koste van een aanzienlijke papierwinkel.

Wie „de betrokkenen” van de commissie-Van der Ploeg zijn geweest is niet te zeggen, zeker is wel dat hun opvattingen goed pasten in een gewijzigde beleidscultuur, waar deregulering en snel-zaken-doen belangrijker waarden zijn geworden dan de democratie van de jaren '60 en '70. Deetman laat er ook in zijn notitie van september geen twijfel over bestaan dat „tijdrovende procedure-discussies” tot het verleden moeten behoren. De doelmatigheid staat in zijn voorstellen centraal. Die voorstellen leiden tot een situatie waarin het Ministerie (uiteraard) bilateraal overleg met de instellingen voert en waarin voorts in een overlegkamer voor het WO wordt onderhandeld met „representatieve” vertegenwoordigers van het W.O. Dat betekent in Deetman's opzet: geen ruggespraak met of mandaat van de UR.

De voorbereiding van dat gezamenlijk overleg met de minister is echter nog niet geregeld. Het is niet gezegd dat wettelijk wordt vastgelegd dat de instellingen gezamenlijk dienen te overleggen. In ieder geval voelt Deetman er niets voor om de interuniversitaire samenwerking in de wet vast te leggen. Wordt deze samenwerking geheel aan de instellingen overgelaten, dan is het niet te pessimistisch om te veronderstellen

Vervolg van pag. 5

Vreemdeling

vond ik verschrikkelijk. Ik geloof ook dat het een eerste vereiste is dat mensen in elk geval de bereidheid hebben met elkaar te praten, het liefst op eigen niveau natuurlijk. Overigens is racisme – net als seksisme trouwens – een verschijnsel dat niet stopt bij de links-rechts tegenstelling, maar daar dwars doorheen loopt. En ja, wat die stellingname betreft. Vergeet niet dat racisme en discriminatie bij de wet verboden zijn. Je kunt er eenvoudig niet vóór zijn. Maar het bestaat natuurlijk wel. Dat kun je niet uit de weg gaan. Overigens kan ik begrijpen dat er mensen zijn die zich in deze samenleving bedreigd voelen. Met name wat men dan noemt de „poor whites”. Maar dat geldt al zoveel eeuwen voor mensen met een huidskleur. En dat is dan een bedreiging die veel dieper gaat dan de portemonnee. Die je aantast tot in het diepst van je ziel. Ik sluit niet uit dat er dus emotie kan ontstaan bij de discussie. Het kan best eens spannend worden. Rechten is geen

technisch métier, netzomin als de dagelijkse praktijk dat is.

En juist de jurist heeft bijna als geen ander met die praktijk te maken. Hij of zij zal moeten herkennen wat er fundamenteel aan schort en welke oplossingen het recht kan bieden. Maar dat kan alleen als de problematiek gekend wordt. Welnu, het blokboek geeft die problematiek, laat er althans iets van zien. Trouwens, het gaat toch zeker niet alleen om pro en contra. Ik kan me heel goed voorstellen dat op het punt van discriminatie en racisme de discussie zich zal bewegen om kernvragen als: Hoe ontstaat racisme? Wat zijn de oorzaken? Wat kunnen we eraan doen? Wat kan het recht eraan doen? Maar dat wil weer niet zeggen dat een discussie over vooroordelen uit de weg gaat wordt. Als de juridische vragen maar aan bod komen. En de feiten. Daar gaat het om. Hoe het zij, juristen zullen in elk geval met de vreemdelingenpolitiek te maken krijgen: als mens en als jurist”.

Dienst Voorlichting
Sjonk Ritmeester

Nieuw beleid studentenvoorzieningen in de maak

Studententijd wordt studietijd

Als ergens de filosofie van dit kabinet – alle franjes eraf en een strak vierkant raamwerk van regels – consequent en samenhangend in praktijk zou kunnen worden gebracht dan toch op het terrein van de studentenvoorzieningen. Zou men zo denken. Er komt, aldus minister W.J. Deetman een beleidsnota, en er zal met de betrokkenen overlegd worden over wat hier in komt te staan, ook met de groep die deze materie allereerst aangaat, de studenten. Wanneer die nota er is valt dus nog niet te zeggen. En dat hij strak en franjeloos zal zijn, daar liet de minister woensdag 7 december in Nijmegen, waar de Commissie Studentenvoorzieningen (CSV) van de Academische Raad haar tienjarig bestaan vierde met een symposium onder de titel 'Zonder studenten geen Hoger Onderwijs', geen twijfel over bestaan. Studenten zullen in de toekomst niet meer praten over hun studententijd, zei Deetman daar, maar gewoon over hun studietijd. Een aantal basisvoorzieningen zoals de studiefinanciering en het studentendekanaat zullen uiteraard blijven bestaan als noodzakelijke voorzieningen en daarop zullen er, van universiteit tot universiteit verschillend, studiebevorderende voorzieningen altijd nodig blijven en de beoordeling van wat onder deze categorie valt zal worden overgelaten aan de universiteiten zelf. Evenwel over de bekostiging van deze laatste categorie had de minister zich nog weinig voorstelling gemaakt. En, wat eigenlijk triester was, op de huidige chaos in de studentenvoorzieningen ging hij uiteraard niet in. Dat deed in zijn bijzijn wel dr. A. Vendrik, lid van het college van bestuur van de Katholieke Universiteit. De spil van zijn betoog was de troosteloze realiteit der studiefinanciering. Allerlei maatregelen die het budget van studenten raken worden genomen of aangekondigd zonder dat deze maatregelen in elkaars samenhang worden gezien.

gekregen van het ministerie van O. en W. dat de bijdrage voor studentenvoorzieningen per student van f 73,- is teruggebracht tot f 52,- en nog een aantal van die signalen meer. Ondertussen leest hij dat een bepaalde politieke partij een gat in de begroting wil dichtten door een verdere aanval te doen op de gelden beschikbaar gesteld voor de studiefinanciering.

Zoals bekend bestaat er het voornemen kinderen van onvermogen ouders een studiefinanciering te geven gelijk aan de RWW-uitkering. Dat geldt voor studenten jonger dan 21 jaar; 21-jarigen en oudere studenten zouden aparte toelagen krijgen, die na correctie voor studiekosten en ziekteverzekering 5 tot

25% lager zullen liggen dan de RWW-uitkering. De stelling van Vendrik is, dat de student die kind is van minvermogenende ouders, duidelijk meer lasten heeft dan de andere jongeren en dat f 750,- per kop voor 18- tot en met 20-jarigen te weinig is. Hij ging daarbij uit van de door de stichtingen voor studentenhuisvestingen te berekenen kamerhuur, plus een aantal overwegingen: studenten kunnen niet kiezen waar ze gaan wonen, thuis of op kamers. Ze wonen meestal uitwendend, weg van hun ouders, in de universiteitsstad. Ze hebben dan hun reiskosten van en naar het ouderlijk huis, onder meer door de studiedruk weinig mogelijkheid op enige bijverdienste en momenteel worden ze geconfronteerd met een

stijging van de huurlasten door verhoging van allerlei service-kosten. Deetman was van mening dat in het nieuwe aanstaande beleid inzake studentenvoorzieningen het accent zou verlegd moeten worden van studententijd naar studietijd, en een verschuiving te constateren moest zijn van status, student zijn, naar activiteit, het studeren. Verder zal er zorgvuldig gekeken moeten worden naar de verantwoordelijkheden. Waar sprake is van noodzakelijke verantwoordelijkheden zullen er zogenaamde basisvoorzieningen getroffen moeten worden, met daarin expliciete plichten voor ministerie en instellingen van W.O. en ook voor andere overheidsinstellingen. Dat vergt veel samenspel. De universiteit is daarbij geen alge-

meen heilsinstituut (meer). De grenzen van de universitaire verantwoordelijkheden zullen in overleg met de instellingen opnieuw worden bekeken. Op dit basisoniveau ziet de minister een niveau van voorzieningen waarop de instellingen zelf kunnen bepalen wat ze doen. Een derde niveau vormen voorzieningen waar de instellingen zich expliciet van afzijdig moeten houden, omdat daar anderen voor zijn of omdat daar de studenten zelf voor moeten zorgen. Een dergelijke driedeling zal volgens de minister ook zijn consequenties hebben voor de financiering. Een ander kenmerk dat van belang zal zijn in dat nieuwe beleid is de gelijkschakeling van studenten in het W.O. met de studenten in het HBO. Geen niveaoverschil op dit gebied meer wil echter niet zeggen dat de voorzieningen voor beide onderwijstypen het zelfde zouden moeten zijn. Verdere schaalvergroting in het HBO zal echter tot gevolg hebben dat 'met name de omgevingsfactoren' bij de groep HBO-studenten zich meer in de richting van het W.O. kunnen ontwikkelen, aldus Deetman over de toekomst. Maar voor dat dit alles gerealiseerd is zal er, zo verzekerde hij enkele malen, dus opvallend nadrukkelijk, degelijk overlegd worden, niet alleen tussen het ministerie en de universiteitsbesturen, maar ook met de studenten zelf. Deetman: „In dit licht acht ik het niet meer dan noodzakelijk dat de studentenwereld ook representatieve overlegpartners kan leveren om het hier besproken beleid mede verder uit te werken. Ik heb het jammer gevonden, ook met betrekking tot eventuele bespreking van andere beleidsonderwerpen dat de studenten de afgelopen jaren zoveel moeite hadden om zich als georganiseerde gesprekspartners te profileren. Ik hoop van harte dat hier in spoedig verbetering komt.

UP/Bert Heffels/KU-nieuws.

meegesir. W. van Lieshout, die moet gaan onderzoeken hoe de toekomstige interuniversitaire samenwerking van de grond moet worden getild. Van van Lieshout is echter bekend dat hij een van de felste dwarsliggers op het gebied van samenwerking is. Ook dr. L. Ginjaar (Utrecht), eveneens lid van de commissie, staat daarbij allerminst vooraan. Hoe hebben de universiteits- en hogeschoolraden in de afgelopen maand in meerderheid accoord kunnen gaan met de opvattingen van de colleges van bestuur? Zij raken met de opheffing tevens hun Haagse 'pied à terre' kwijt; de ARHO zal onafhankelijk zijn en de overlegkamer wordt samengesteld uit representatieve 'uitonderhandelaars'.

Wég invloed

Is het de zware werkdruk van de tweefasenstructuur waardoor de belangstelling voor democratisch meebeslissen is weggezaakt? Of voelen ook de raden zich wegzinken in het financiële moeras, waardoor iedere cent extra (het geld van de AR wordt voor een deel versleuteld over de instellingen) welkom is? Wellicht vinden ook zij het handiger als direct (bilateraal) met het ministerie wordt onderhandeld? De

beide laatste argumenten hebben in ieder geval meegewogen bij de beslissing van de CvB's. Hoe dan ook, in minder dan 3 maanden was de opheffing van de AR „geregeld”, zij het dat de Tweede Kamer over enige tijd nog moet beslissen. Het zal daarom zijn geweest dat voorzitter Brenninkmeyer vrijdag jl. nogal sceptisch tegenover „zijn” raad stond. Omdat de instellingsstandpunten bekend waren, stond vast dat het (geheel herziene) concept-advies van de Dagelijkse Raad zou worden aangenomen. Brenninkmeyer raadde het gezelschap daarom aan de discussie „kort en koel” te houden. „Omdat iedereen elkaar op het ogenblik napraat heb ik geen behoefte aan discussie daarover” aldus Brenninkmeyer. Tijdens de discussie kwam éénmaal ter sprake de vraag of het ministerie in de toekomst niet een te dominante rol zou gaan spelen, gezien de invloed die Deetman wil hebben op de activiteiten van de onafhankelijke ARHO. Een spreker suggereerde dat de instellingen daarbij toch betrokken moeten zijn. „U moet wel geloofwaardig blijven en geen nieuwe AR creëren, want daar wilt u juist vanaf met zijn allen”, reageerde Brenninkmeyer bits. Prof. Sperna Weiland, tot 1 december Rector Magnificus van de Erasmusuniversiteit in Rotterdam, had

in oktober gezegd: „Als de Academische Raad wordt opgeheven, is het eerste wat doen hem weer oprichten.” Illustratief was de opstelling van de Utrechtse woordvoerder drs. De Vries. De universiteit van Utrecht was van mening dat er geen wettelijke regeling diende te komen voor het overleg tussen de instellingen. Wel drong De Vries er op aan om nog in februari tot een extra vergadering van de Academische Raad te komen gezien het belang van advisering over de wijzigingen die minister Deetman in de WWO wil aanbrengen. De Academische Raad besloot echter wel degelijk om het concept-advies aan te nemen. In dat advies stond wel dat de Raad van mening is dat instellingen van WO in een vroeg stadium bij de beleidsvoorbereiding moeten zijn betrokken. Deetman wil de rol van de instellingen tijdens de voorbereiding van beleid beperken tot het geven van schriftelijk commentaar: Alleen de ARHO wordt in de gelegenheid gesteld om te adviseren. Het enige discussiepunt in het advies was de vraag of volgens de AR de interuniversitaire samenwerking al dan niet in de wet geregeld moet worden, en voorts of het discipline-overleg, dat nu plaatsvindt in de secties van de AR, ook een wettelijke basis dient te vinden. De sceptici over spontane interuniversitaire sa-

menwerking hadden de meerderheid van de Raad aan hun kant. Leiden, Groningen, Limburg, de UvA, Delft, Eindhoven en Wageningen stemden voor een wettelijke regeling van die samenwerking. De overige instellingen waren van mening dat deze aan het „vrije spel der krachten moet worden overgelaten”. Als minister Deetman en de Tweede Kamer het advies om een ander wél wettelijk te regelen overnemen, betekent dat de verplichting om te komen tot interuniversitaire samenwerking, waarvan hierboven geconstateerd werd dat de bereidheid daartoe niet groot is. In dat geval ontkomen de instellingen niet aan een regeling voor die samenwerking. De afbouw van de Academische Raad zal alleen in dat geval gepaard moeten gaan met een nieuwe vorm van samenwerking tussen de instellingen. Zou die samenwerking niet tot stand komen, dan dreigt een vacuum te ontstaan tussen de minister van Onderwijs en Wetenschappen. Er is een stelling die zegt dat daar waar gaten ontstaan de overheid die (dankbaar) opvult. Waarin een vacuum wordt geprikt stroomt het vol. Zeker is dat het Ministerie van Onderwijs de komende jaren blijft prikken.

Bert Bakker/UP, 15 januari 1984.

Kern van Vendrik's betoog was dan ook: als er maatregelen genomen moeten worden, goed dan moet dat, maar dan alsjeblieft die maatregelen niet zo heilloos ad hoc nemen als momenteel te doen gebruikelijk is, nee, iedere maatregel moet genomen worden met een beschrijving van de consequenties die hij heeft, in het bijzonder de consequenties ervan voor het studentenbudget.

Vendrik constateerde dat het vigerende stelsel van studiefinanciering in negatieve zin, meer of minder ad hoc, is verslechterd 'en dat los daarvan de indirecte steun (lees: alle voorzieningen boven op de studiefinanciering) een prooi is geworden van bezuinigingswoede en van ideologieën over maatschappelijke gelijktrekking van studenten en ander jongeren. En hij somde op: De samenhang is voor de bestuurder ver te zoeken. Dan weer leest hij dat in een regeerakkoord is vast gelegd, dat een adequaat studiefinancieringsstelsel tot stand moet komen, dat daarbij de onafhankelijkheid van het ouderlijk inkomen een wezenlijk element is, en vervolgens, dat de studietoelagen beneden de leeftijd van 21 jaar overeenkomstig de bijstandsuitkeringen moeten worden verlaagd, dat de Tweede Kamer der Staten Generaal dit heeft afgewezen en dat dit wordt opgevangen door alle toelagen te verminderen, om vervolgens te lezen in de begroting dat een nieuw studiefinancieringsstelsel volgens de eerder aanvaarde criteria niet financieerbaar is en dat bovendien de reductie van de toelage voor studenten jonger dan 21 jaar toch doorgang moet vinden. Ondertussen heeft hij vernomen dat een minister als beleidsvoornemen heeft geuit bij een of andere plechtigheid, dat financiering van bepaalde studentenvoorzieningen, als sport en lichamelijke vorming, moet worden afgebouwd. Hij heeft ook een brief

dat daar niet veel van terecht zal komen. De voorzitter van de Academische Raad, Brenninkmeyer, zei in een interview in september '82: „De Academische Raad is de uitdrukking van de graad van organisatie waartoe de instellingen bereid zijn. En die is inderdaad buitengewoon slecht”. Oud-minister Van Kemenade noemde het WO bij de opening van het academisch jaar in 1982 een eilandrijk, en beschuldigde hen van „organisatorisch atomisme”. De bereidheid tot samenwerking is dus niet groot. Medio oktober gingen de voorzitters van de Colleges van Bestuur op reis naar Kyoto in Japan. Daarbij was ook aanwezig directeur-generaal voor het hoger onderwijs van het ministerie, Roel in 't Veld. Hij was als hoogste ambtenaar voor het WO uiteraard mede betrokken bij de opstelling van de plannen van Deetman. Vast staat dat in Japan over de nieuwe advies- en overlegstructuur is gesproken, want enkele weken later bleek uit de reacties van de CvB's op het negatieve advies van de Dagelijks Raad dat zij de plannen in soms vrijwel gelijke bewoordingen ondersteunden en dit advies dus afwezen. Begin november hadden de colleges ook besloten om een gezamenlijke commissie in het leven te roepen onder voorzitterschap van de Nij-

Bureau Onderwijs FdG

Aan alle eerstejaars studenten geneeskunde

Start Attitude Ontwikkelingsgroepen in blok 1.4.

Zoals jullie weten wordt dit jaar een begin gemaakt met de uitvoering van het attitude onderwijs. Wat attitude ontwikkeling precies is, kun je het best zelf ervaren, maar uitleg en omschrijving ervan staat in het rapport „Projekt Attitude Ontwikkeling“ (BO 83-14054 A) dat verkrijgbaar is bij buro onderwijs.

Met ingang van blok 1.4 kunnen 11 groepen van 8 studenten begeleidde attitude ontwikkelingsbijeenkomsten krijgen. Je kunt je voor zo'n groep inschrijven aan de balie van het Skillslab, Randwijck. Bij die inschrijving moet je dan meteen de tijdstippen en plaatsen van de bijeenkomsten noteren, zodat deze meteen gereserveerd zijn.

Voor enkele groepen is de eerste bijeenkomst al op 24 januari, dus het is belangrijk dat je je snel inschrijft.

Meer informatie hierover volgt zonodig bij de opening van blok 1.4.

Keuze-onderwijs

Aan de derdejaars studenten Geneeskunde
De derdejaars studenten Geneeskunde kunnen thans de inhoudsopgaven van de keuze-kapper Wetenschapsstages afhalen bij de informatie-balie Bureau Onderwijs FdG, kamer 020 A Hoofdgebouw (tussen 10.30 en 12.00 uur).

Keuze-onderwijs

Aan de 3e t/m 6e jaars studenten Geneeskunde

De afdeling Cardiologie van St. Annadal zoekt 2 studenten (3e, 4e, 5e en 6e jaars) voor de volgende wetenschappelijke onderzoeken:
1. Ritmestoornissen ten gevolge van digitalis-intoxicatie. Onderzoek naar gedrag en mechanisme door middel van elektrische stimulatie-technieken. Begeleider: A. Gorgels.
2. Betekenis van ECG-veranderingen bij reperfusie van een coronairarterie (ST-segment-verandering, ritmestoornissen, geleidingsstoornissen). Begeleider: C. de Zwaan.
Beide onderzoeken kunnen worden uitgevoerd in het kader van het keuze-onderwijs. Nadere inlichtingen bij de afd. Cardiologie en bij het Sekretariaat Keuze-onderwijs.

Aan de studenten Geneeskunde van het vijfde en zesde studiejaar.

Regeling tegemoetkoming reiskosten voor de studenten in het vijfde en zesde studiejaar 1983/1984.

Door het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen is vastgesteld dat vijfde en zesdejaarsstudenten die in de affiliatie-ziekenhuizen onderwijs volgen een tegemoetkoming reiskosten dient te worden verstrekt. De vergoedingen worden jaarlijks vastgesteld op basis van de financiële richtlijnen van het Ministerie inzake affiliatie-vergoedingen.

Uitkeringen aan studenten worden gedaan aan alle vijfde en zesdejaars studenten die buiten Maastricht stages lopen in het kader van hun goedgekeurde onderwijsprogramma's (PMO-K, PMO-H en PMO/PMS).

De uitkering aan deze groep studenten bestaat uit een vast bedrag per stageweek waarbij twee tarieven gelden: één tarief voor stages binnen Zuid-Limburg (exclusief Maastricht) en één tarief voor stages buiten Zuid-Limburg.

Tarief binnen Zuid-Limburg: voor stages in Zuid-Limburg (het gebied tot en met Sittard) geldt het tarief van f 2,50 per stageweek.

Tarief buiten Zuid-Limburg: voor stages in het gebied boven Sittard geldt het tarief van f 7,50 per stageweek.

Deze regeling gaat voor de studenten van jaar 5 en 6 met terugwerkende kracht in per 1 juli 1983. Bij wijze van overgangsmaatregel zal aan de PMO-H studenten die in de periode 1 juli 1983 tot 1 januari 1984 een PMO-H stage liepen, de eerder vastgestelde vergoeding worden toegekend konform de daarvoor geldende werkwijze.

De uitkering in het kader van bovengenoemde regeling wordt tweemaal per studiejaar (in de maand februari 1984 en september 1984) overgemaakt op de rekening van de betreffende studenten op basis van het door het Bureau Onderwijs FdG vastgestelde stage-programma; in casu het aantal stageweken per gelopen stage buiten Maastricht volgens het van toepassing zijnde tarief.

De studenten die voor de uitkeringen in aanmerking komen behoeven geen formulieren in te vullen ter verkrijging van een en ander daar de tegemoetkoming per automatisatie door het Bureau Onderwijs FdG verzorgd zal worden.

De bovenstaande regeling is vastgesteld en aangenomen in de 298e bijeenkomst van het Fakulteitsbestuur Geneeskunde dd. 29 november 1983.

In de hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,
Drs. B. Kolle,
Hoofd Bureau Onderwijs FdG.

Keuze-onderwijs

Aan alle studenten geneeskunde.
Naar aanleiding van een groeiende belangstelling voor en interesse in vraagstukken die de wijsgerige, wetenschapstheoretische of levensbeschouwelijke aspecten van de geneeskunde betreffen, wil de Onderwijscommissie hierbij wijzen op enkele Keuze-onderwijsprogramma's van de Capaciteitsgroep Gezondheidsrecht en Wijsbegeerte.

1. Grondslagen van de geneeskunde (H. ten Have)

Dit blok beoogt inzicht te geven in een aantal fundamentele vragen en problemen die in de moderne geneeskunde spelen. Door het lezen van literatuur over filosofische achtergronden van de huidige gezondheidszorg, door het discussiëren over deze fundamentele vraagstukken en door het schrijven van een paper kan de student zich een verantwoord en bezonnen standpunt vormen ten aanzien van problemen die hem of haar in het medisch denken en handelen tegemoet zullen treden.

2. Medische technologie - een wijsgerig-ethische standpuntbepaling (H. ten Have)

De vraagstelling van dit keuzeblok is drieledig:
a. Hoe is de opkomst van technologie in de geneeskunde verlopen?

b. Waardoor is de vraag gerezen naar beheersing van medische technologie?

c. Welke wijsgerige en ethische overwegingen spelen een rol bij (het streven naar) beheersing van medische technologie?

3. Gezondheidszorg en katholieke levensbeschouwing (H. ten Have)

Welke relatie is er tussen de katholieke levensbeschouwing en de moderne geneeskunde en gezondheidszorg? Deze vraagstelling kan in drie subvragen worden toegespitst:

a. Wat betekent de levensbeschouwelijke signatuur van instanties (bv. ziekenhuizen)?

b. Waarom bestaat er geen katholieke geneeskunde (en bijv. wel antroposofische geneeskunde)?

c. Welke is de persoonlijke betekenis van een katholieke levensbeschouwing voor mensen die in de gezondheidszorg werkzaam zijn?

4. Algemene wetenschapsfilosofie (J. Spangenberg)

In dit blok worden een aantal vragen aan de orde gesteld die in de wetenschapsfilosofie naar voren komen, zoals: hoe verhoudt wetenschap zich tot andere vormen van kennis, hoe vindt beoordeling van wetenschap plaats, op welke manier kan de groei van wetenschap (gebieden) in kaart worden gebracht? Het betreft in alle gevallen reguliere keuze-onderwijsprogramma's; aanmelding geschiedt op de gebruikelijke wijze: Bureau Onderwijs, M.W. van der Schoot, toestel 734)

Nederlands Recht

Vriendelijk verzoek: het zou heel prettig zijn als koffiebekers e.d. door de gebruikers opgeruimd werden zodat volgende groepen niet in de rotzooi komen te zitten!

De tekst van de lezing van K. Waalwijk "Wat heet wetgeving" is opgenomen in de literatuurkapper van I.3.

De commissie voorlichting heeft een enquête gehouden over de introductiedagen Rechtsgeleerdheid 1983. De evaluatie hiervan is inmiddels verschenen. De uitslagen hangen op het publikatiebord. Degene die prijs stelt op een volledig verslag kan dat verkrijgen bij mw. R. van Beek, kamer 0041.

GEZOCHT

De Commissie Voorlichting van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid i.o. zoekt voor de voorlichtingsdag avondopleiding Nederlands recht enkele enthousiaste student-mentoren (dit kunnen zowel eerste- als ook tweedejaars zijn).

De voorlichtingsdag zal plaatsvinden op zaterdagochtend, 25 februari a.s. De opzet van de voorlichtingsdag zal gelijk zijn aan die van de vorige voorlichtingsdagen. Er zal, voor allen die aan deze dag meewerken, na afloop een overheerlijke lunch worden geserveerd. Je kunt hiervoor inschrijven (en inlichtingen krijgen) bij Rita van Beek (kamer 0041). Reacties hierop liefst zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval vóór 17 februari a.s.

Bij voorbaat vriendelijk dank voor jullie medewerking,
De Commissie Voorlichting.

Lezing Hans Kombrink

Vrijdag 27 januari om 15.00 uur houdt Hans Kombrink, belastingsspecialist van de PvdA in de 2e kamer, een lezing over „Belastingfraude en de bestrijding daarvan“ in de kollegezaal. Dit onder voorbehoud: als er dringende zaken in de Tweede Kamer zijn zal hij moeten afzeggen.

Lezing Dick Sikkema

Vrijdag 3 februari om 15.00 uur geeft Dick Sikkema een lezing over „Zigeuners en andere minderheden in ons land“. Hij zal in het bijzonder ingaan op de problemen met de vreemdelingenpolitie en andere instanties die hij heeft ondervonden bij de hulpverlening aan zigeuners en andere groepen. Plaats: kollegezaal.

Alternatieve straffen

Herhaalde oproep:

In het kader van de Reklasseringsraad Maastricht start een project dat tot doel heeft op systematische wijze plaatsen voor dienstverleningsprojecten (alternatieve straffen) te verwerven. Een werkgroep bestaande uit reklasseringsmedewerkers en studenten zal bedrijven en instellingen benaderen met het verzoek de mogelijkheid voor dienstverleningsprojecten te openen. Toegezegde projecten worden opgenomen in een projectenbank. Op deze wijze zal getracht worden een bijdrage te leveren aan de uitbouw van het instituut dienstverlening.

Studenten die belangstelling hebben om aan dit project deel te nemen worden verzocht dit zo spoedig mogelijk en in ieder geval vóór 27 januari a.s. mee te delen aan J.P. Balkema (043-888709), bij wie ook inlichtingen kunnen worden ingewonnen.

25 februari: voorlichtingsbijeenkomst avondopleiding Nederlands recht

De avondopleiding Nederlands recht gaat - zoals bekend - in september 1984 van start. Het studieprogramma bestrijkt een periode van 1 jaar.

Op zaterdag 25 februari a.s. vindt in de Nieuwenhof een voorlichtingsbijeenkomst plaats voor aspirant-studenten. Er zal nadere informatie verstrekt worden over het onderwijsprogramma, toelatingsregelingen e.d. Belangstellenden die deze bijeenkomst willen bijwonen wordt verzocht zich vóór 11 februari a.s. aan te melden (bij voorkeur schriftelijk) bij de:

Faculteit der Rechtsgeleerdheid i.o.

Rijksuniversiteit Limburg

Postbus 616

6200 AD Maastricht

Deelnemers ontvangen na aanmelding meer informatie over de opleiding, alsmede het programma van de voorlichtingsbijeenkomst.

Dienst Voorlichting

Algemeen

Oproep deelname info-markt

In het kader van bovenvermelde voorlichtingsbijeenkomst over de avondopleiding Nederlands recht vindt ook weer een informatie-markt plaats. Daar worden nadere inlichtingen verstrekt over o.m. inhoudelijke aspecten van de studierichting Nederlands recht, over aanmelding en plaatsing, colloquium doctum en studentenbegeleiding, alsmede algemene informatie, de RI betreffende.

Voorts krijgen studentenverenigingen en andere groeperingen, binnen de universiteit, ruim de gelegenheid zich op deze infomarkt te presenteren. Wie er belangstelling voor heeft met een stand deel te nemen, wordt verzocht dit te melden bij Math Lieben, in de Nieuwenhof (tst. 707).

Met hem kunnen tevens afspraken gemaakt worden over te treffen voorzieningen.

Aanmeldingen dienen liefst vóór 17 februari te geschieden.

Dienst Voorlichting

Wijziging Reisbesluit 1971 met ingang van 1 december 1983

De minister van Binnenlandse Zaken heeft besloten om met ingang van 1 december 1983 de vergoedingspercentages voor overnachting 44% en diner 21% te wijzigen in overnachting 45% en diner 20% voor een diner. Dit geldt zowel voor binnenland als voor buitenland. Bij een gedeelte van een etmaal is de berekening:

- 0,75% van de etmaalvergoeding voor ieder uur
- met een toeslag van:
- 45% voor een overnachting
- 6% voor een ontbijt - mits de tijd van 6 tot 8 uur geheel in de reistijd valt -
- 11% voor een lunch - mits de tijd van 12 tot 14 uur geheel in de reistijd valt -
- 20% voor een diner - mits de tijd van 18 tot 20 uur geheel in de reistijd valt.

De etmaalvergoeding bedraagt f 131,-.

Cursus Budgettering in ziekenhuizen

Alle algemene ziekenhuizen zullen via een budget gefinancierd worden. Het management van de instelling hoeft zich niet meer te houden aan allerlei gedetailleerde richtlijnen, maar krijgt de ruimte om creatief met het toegekende budget om te gaan.

Als voorbereiding op deze belangrijke nieuwe ontwikkeling in de gezondheidszorg wordt voor degenen die hiermee direct te maken krijgen een cursus gegeven „Budgettering in de intramurale zorg“. De vijf dagen durende cursus wordt in het voorjaar 1984 gegeven op drie plaatsen: Rotterdam, Utrecht en Maastricht.

Opzet

In de cursus wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de bestaande praktijk, zodat de opgedane kennis voor de deelnemers direct in de werkomgeving toepasbaar is.

Daarom zullen in de cursus niet alleen inleidingen, met daarop aansluitend discussies, plaatsvinden maar is eveneens tijd uitgetrokken voor het actief werken in groepen aan taakopdrachten over de diverse onderwerpen.

Plaats en data

Utrecht: 1 maart, 15 maart, 29 maart, 12 april en 3 mei. Maastricht: 7 maart, 21 maart, 4 april, 18 april en 9 mei. Rotterdam: 1 mei, 8 mei, 15 mei, 22 mei en 29 mei. De cursus begint om 14.30 uur en eindigt om 21.00 uur.

Kosten

De kosten van deelname aan de cursus bedragen f 1.150,-. Hierin begrepen zijn de kosten voor cursusmateriaal, literatuurinformatie, verblijfskosten en diners tijdens de cursusdagen.

Deelnemers

De cursus is bestemd voor medische specialisten, hoofden van dienst in de intramurale gezondheidszorg, staffunctionarissen en andere gezondheidszorgwerkers die in hun taakuitvoering betrokken zijn bij budgetteringsvraagstukken.

Inschrijving en informatie

Aan de cursus kunnen per cursusplaats 25 personen deelnemen. Inschrijving geschiedt in volgorde van aanmelding. Deelnemers worden verzocht aan te geven waar men de cursus wil volgen.

Aanmelding kan geschieden bij: Rijksuniversiteit Limburg, Algemene Faculteit, Secretariaat Hoger Onderwijs, Postbus 616, 6200 MD Maastricht. Tel. 043-888232. Informatie over de cursus bij mw. drs. F. Hein, tel. 043-888234/232.

Aan medewerkers FdG.

Vakatures V.A.B.C.

Binnen de Vaardigheidstoets-Beoordelingscommissie (VABC) zijn er twee WP-vacatures.

Voor beide vacatures wordt verwacht dat de beide kandidaten belangstelling hebben voor het evalueren van vaardigheden. Daarnaast dienen de kandidaten een specifieke belangstelling te hebben voor het gebied van K.N.O./Oogheelkunde of het gebied van de sociale vaardigheden.

Gezien het karakter van de functie wordt vooraansnog een onderwijsbelasting van 280 uur gerekend, welke als officieel geregistreerde onderwijstijd geldt.

Een verdere beschrijving van het takenpakket van de VABC is voorhanden en wordt op aanvraag gaarne verstrekt door het Bureau Onderwijs FdG (Mw. N. Plompen - tel. 888 734).

Voor nadere informatie kunt u bellen met S. van Luyk, tel. 616100 (lokatie Randwijck), toestel 266. Belangstellenden dienen hun interesse voor het lidmaatschap schriftelijk bekend te maken aan het secretariaat VABC (p/a Bureau Onderwijs FdG). De sollicitatietermijn sluit 14 dagen na het verschijnen van dit nummer.

Lijsten leermiddelen Skillslab

Bij de balie van het Skillslab liggen lijsten van de leermiddelen die bij het onderwijs in het Skillslab gebruikt zijn ter inzage (5e en 6e jaars zie de 4e jaars lijst!)

Nieuwe leermiddelen (o.a. nieuwe of gewijzigde standaarden) die na 30 januari beschikbaar worden gesteld voor studenten, kunnen niet gebruikt worden voor de samenstelling van de kriterialijsten voor de Vaardigheidstoetsen 1983/1984.

Afscheidsreceptie Jac Cortenraad

Op 31 januari hoop ik met pensioen te gaan. Alle collega's van de bibliotheek met wie ik de afgelopen twaalf jaar zo plezierig heb mogen samenwerken, zijn welkom op de afscheidsreceptie, die op 26 januari om 16.30 uur in de Kruithuis voor mij gehouden wordt.

Al degenen die daar niet aanwezig kunnen zijn wil ik langs deze weg gaarne van harte danken voor de prettige manier waarop wij met elkaar omgegaan zijn.

Jac. Cortenraad

Foucault-symposium

Wat hebben wijsbegeerte en geschiedschrijving met elkaar te maken? Een manier om die vraag een antwoord te krijgen is de bestudering van het werk van Michel Foucault, die zowel op wijsgerig als op historigrafisch gebied werkzaam is. Het leek de contactcommissie Centrale Interfaculteit-Subfaculteit Maatschappijgeschiedenis van de Erasmusuniversiteit te Rotterdam daarom een goed idee een symposium te wijden aan deze Franse filosoof-historicus. Dit symposium vindt plaats op maandag 30 januari 1984, 13.00-17.15 uur, in collegezaal 6 van het complex Hoboken van de Erasmusuniversiteit.

Het programma vermeldt de volgende onderdelen:

13.00-13.30 uur: Portret van Michel Foucault

13.30-14.30 uur: dr. F. Ankersmit en prof. dr. P. Blaas:

Episteme en periodisering bij Foucault

14.30-15.30 uur: dr. P. Spierenburg en mr. drs. R.J. de Folter: Foucault en de geschiedenis van het strafrecht

15.30-15.45: Pauze

15.45-16.45 uur: Plenaire discussie
Het symposium is voor iedereen vrij toegankelijk. Een bundel met inleidende teksten is vanaf 20 januari verkrijgbaar op de Centrale Interfaculteit van de Erasmusuniversiteit, kamer PT 20, Postbus 1738, 3000 DR Rotterdam, tel. 010-525511, tst. 3078.

Audiovisuele onderwijsprogramma's binnenkort algemeen toegankelijk

De eerste geautomatiseerde, landelijke catalogus van audiovisuele middelen bij het hoger onderwijs in Nederland is verschenen. Ongeveer 1500 titels, beschrijvingen van av-programma's uit de Katholieke Universiteit te Nijmegen, de Vrije Universiteit te Amsterdam, de Erasmusuniversiteit te Rotterdam, de Rijksuniversiteit te Utrecht en de Katholieke Hogeschool te Tilburg.

Het gaat om beschrijvingen van videobanden, films, dia-geluidseries, grammofoonplaten en geluidscassettes.

Alle vakgebieden zijn vertegenwoordigd. De catalogus is mogelijk geworden na overeenstemming over de manier waarop de programma's moeten worden beschreven. Dat is het werk van de Documentatiewerkgroep van de CAWO, de Contactgroep van Audiovisuele-centra bij het Wetenschappelijk Onderwijs.

Samen met het PICA-bureau van het Samenwerkingsverband Koninklijke Bibliotheken en Universiteitsbibliotheken zijn richtlijnen opgesteld voor de invoer in de computer. Het PICA-bureau verricht ten behoeve van het Samenwerkingsverband werkzaamheden op het gebied van bibliotheekautomatisering.

De catalogus is verkrijgbaar door storting van f 15,- per exemplaar op postgironummer 4191579 ten name van: Katholieke Universiteit Nijmegen, afd. verkoopcentrale a-fakulteiten. Vermelden op het strookje: „av-catalogus 1983/codenr. 4.50.32“!

Voor nadere persinformatie: dr. H.J.A. Blaauw, voorzitter CAWO-D, Montessorilaan 3, Postbus 9104, 6500 HE Nijmegen, tel. 080-512600.

Adresboek van Biologen 1984

Een nieuwe, aanzienlijk uitgebreide, uitgave van het Adresboek van Biologen is per 1 januari 1984 verschenen.

Naast 5481 namen en adressen van alle bij de Biologische Raad en het NIBI bekende biologen, bevat het boek een groot aantal hoofdstukken met nuttige informatie over biologische instellingen en over instellingen waar biologen mee te maken kunnen krijgen.

Het Adresboek is een praktisch hulpmiddel voor biologen en voor niet-biologen. Ook voor studenten kan het Adresboek een bruikbare wegwijzer zijn in de gevarieerde wereld der biologische organisaties.

Voor NIBI-leden is het Adresboek gratis. Andere geïnteresseerden betalen f 25,-. Het Adresboek kan besteld worden bij het NIBI, door overmaking van f 25,- op giro 33 955 t.n.v. NIBI, Oude Gracht 320, 3511 PL Utrecht.

Obductienabespreking klinisch-pathologische conferentie

In het kader van de serie klinisch-pathologische conferenties, zal op de tweede donderdag in februari (9 februari) het volgende probleem gepresenteerd worden: **"Een patiënt met een spierziekte; klinische diagnostische en genetische aspecten"**.
Tijd: 17.00 uur
Plaats: conferentiezaal pathologie Annadal
Sprekers: C. Höweler (neuroloog)
R. Visser (patholoog/anatoom)

Verenigingen

Audities NESKO

Het Nederlands Studenten Kamerorkest (NESKO) gaat weer repeteren.

Dirent: Gert Schuil
Programma: Ariadne's Droom - Ed de Boer; Symfonie Concertante - W.A. Mozart; 6e Symfonie - F. Schubert

Repetitieperiode: 16 tot en met 23 april
Tournee Nederland: 24 april tot en met 3 mei
Tournee Israël: 4 tot en met 12 mei

Audities:
21 januari - 10.00 tot 15.00 uur in: Het Cantoriat, Oudegracht 114, Utrecht
28 januari - 10.00 tot 15.00 uur in: CREA, Oudeburgwal 10, Amsterdam
Meer informatie bij: Loes Swaan, tel. 043-49970.

Activiteitenagenda Libertijn

De eerste moeten wij met spijt berichten dat de lezingen over „Goetheanistische fenomenologie” van Dick van Romunde helaas niet door zullen gaan, i.v.m. ziekte van de spreker.

De planningsgroep Antroposofie en Geneeskunde van de N.U.G. zal proberen om over dit onderwerp een lezing te organiseren in het kader van het N.U.G.-blok dat na carnaval van start zal gaan. Dus zie verder de aankondigingen van de N.U.G.

In Rotterdam op 28 (vanaf 10.30 uur) en 29 januari (vanaf 16.00 uur) zal er een weekend zijn over „Driegeleding van het sociale organisme, een visie van uit de antroposofie op actuele maatschappijstukken, (zoals werkeloosheid, het geld, de media, politiek/belangenpolitiek, vrouwen- en mannen-mensen, kunst)”. Er zal medewerking worden verleend door Mouringh en Edith Boeke, Rolf Wetsteijn e.a.

Aanmelding bij Fredy van Bueren (tel. 010-526158). Inlichtingen bij Anna van Fasten- hout tel. 03438-14556 of Egbert van Wijk tel. 043-888888; sein 75/14097. Er zal een kleine „Libertijn-delegatie” aanwezig zijn. Er is nog plaats in de auto (Alf Groot, tel. 628789). De kosten zijn f 45,- (tot 50% reductie mogelijk) en er zijn nog overnachtingsplaatsen. Er is nog plaats in de studiegroep Antroposo-

fische Voedingsleer. Aanmelding en opgave bij Egbert van Wijk, tel. 043-888888; sein 75 of 14097 of een briefje naar Libertijn, Randwyck.

Activiteitenagenda N.U.G.

In het kader N.U.G.-blok homöopathie:
Woensdagavond 31 januari om 20.00 uur in de aula van het hoofgebouw: lezing van Peter Guinée, klassiek homöopaat, over „Klassieke homöopathie en de filosofische achtergronden”.

Toegang: vrije bijdrage (richtbedrag f 3,-).
Woensdagavond 22 januari om 20.00 uur in de aula van het hoofgebouw: Lezing van Anja Dorren, homöopathisch arts te Maastricht, over „Moderne/klinische toepassingen van de homöopathie”.

Toegang: vrije bijdrage (richtbedrag f 3,-).
Dinsdagmiddag 28 februari om 15.00 uur (!) in de collegezaal van Randwyck (!):
Dia-lezing door drs. M.D. Dicke, apotheker, over de farmaceutische aspecten van homöopathie.

Toegang: vrije bijdrage (richtbedrag f 3,-).
Alle nieuwe deelnemers (ca. 45) aan dit N.U.G.-blok worden verzocht om een lidmaatschap van of schenking aan „Libertijn”, vereniging voor keuzevrijheid” (vrije bijdrage overmaken op Triodosbank 21.21.21.391 of postgiro 21.31.55) te overwegen. Libertijn is momenteel n.l. de enige subsidant van dit blok (er is (nog) geen subsidie v.d. universiteit).

Programma COC januari 1984

Inlichtingen over de gespreksgroepen, voorlichting, jongeren- en ouderenbijeenkomsten via tel. 043-18337. Het COC is elke dag open van 14-17 uur Bogaardenstraat 43 Maastricht.

Dinsdag 17 januari 20 uur ledenvergadering.
Dinsdag 24 januari Open avond met een activiteit die nog aangekondigd wordt, maar we zijn met iets leuk bezig.
Elke dinsdagavond is ook het café open vanaf 20 uur.

Tafelstraat 13

10 januari: Toekomstverwachtingen
Een nieuw jaar, een nieuw begin.
Wat verwacht je van het komende jaar?
Samen praten over je eigen toekomstbeeld.

17 januari: Toestanden - video
Een video-opname van een toneelstuk van het werktheater. Worden in „De opname” de verhoudingen binnen een ziekenhuis uitgespeeld, in „Toestanden” worden de toestanden in de wereld van de psychiatrie ten tonele gevoerd.

24 januari: Zuid-Afrika? Apartheid?
Je moet er geweest zijn om te kunnen oordelen. H.C.H. de Bruyn is er geweest en komt vertellen over zijn ervaringen. Ruime mogelijkheid tot discussie!!

31 januari: Weerzinwekkende woorden?
Er zijn woorden in de bijbel of de theologie die snel misverstanden oproepen. Om niet te zeggen weerzin, vooral als je ziet hoe mensen er mee geterroriseerd zijn. Men denke aan de bekende schrijvers Jan Wolkers, Maarten 't Hart e.a.
Vanavond komen twee van die woorden aan de orde: „hemel en hel”.
Medewerking: Geert v.d. Bom.

Studenten ekklesia

Vieringen

De komende vieringen zijn op 8 en 22 januari, 5 februari, 4 maart en in de vastentijd weer wekelijks. De eerste keren zijn we bezig met thema's rond „tijd”, „tijd van leven”, „eewigheid”.

8 januari om 11.45 uur in de St.-Jan.
22 januari is de viering samen met de Prot. Kerken en waarschijnlijk City-kerk.
Het is dan de week van de éénheid en tevens is er een doop.
We beginnen dan om 10.15 uur; ook in de St.-Jan.

Forum-theater

Dit is een toneelvorm, waarbij voor het publiek herkenbare situaties van onderdrukking of onrecht worden gespeeld. Herkenbaar uit eigen ervaring. Samen met de kijkers wordt, al spelend, gezocht naar reële oplossingen. Wie wil mee voorbereiden en meespelen? Het eerst komende thema waar omheen gespeeld wordt is „macht”. Twee of drie voorbereidingsavonden per thema. Wie doet mee? Gespeeld wordt er op één van de open dinsdagavonden.
Medewerking: Jean Halma.
Graag opgeven bij Thecla of strook opsturen.

Bijbelgroep

We zijn eigenlijk met te veel mensen voor twee groepen maar nog net te weinig voor drie groepen.

Wie zin heeft om mee te doen is welkom op 9 januari. Dan starten we met een bezoek aan de synagoge hier in de stad. Rabbijn van Gelder zal ons een en ander vertellen, waarna we aan de slag gaan met het begin van de verhalencyclus rond Abraham.

Van te voren wordt er gegeten op Tafelstraat 13.
Graag dus opgeven in verband met koken.

Vorbereiden open dinsdagavonden

Op deze avonden wordt tussen acht en half tien een onderwerp aangeboord. Daarna is het open huis, praten etc. Voor de voorbereiding van de avonden in februari/maart komen we dinsdag 10 januari bij elkaar rond etens-tijd. Een aantal mensen is uitgenodigd, maar wie wil vaker mee voorbereiden?
Welkom op 10 januari ± 17.30 uur.
Als je belt, kan je mee-eten.

Ontmoetingsgroep

19 januari start er opnieuw een ontmoetingsgroep.
De bedoeling is om met mensen van verschillende achtergrond te praten over onderwerpen die je bezighouden, zoals b.v.: vrede, dood, vriendschap, ouders.
De groep komt 6 keer bij elkaar, steeds op de donderdagavond om de veertien dagen.

Sport

Ned. Studentenkampioenschap Cross in ENCI-bos

Op zaterdag 04-02-1984 organiseert de Limburgse Universitaire Studenten Sportstichting de Nederlandse Studentenkampioenschappen Cross in het ENCI-bos te Maastricht onder

auspiciën van de Nederlandse Studenten Sport Stichting.

Deelnemers is open voor alle W.O.- en H.B.O.-studenten. De afstanden en starttijden zijn als volgt: de dames starten om 14.30 uur en lopen 4,5 km; de heren starten om 15.00 uur en lopen 8,5 km.
De prijsuitreiking vindt plaats in de kantine van het Sportpark Jekerdal om 16.30 uur.

Roeien

Omtrent de ontwikkelingen bij ons als jongste studentenroeivereniging in Nederland, kunnen wij u berichten dat wij de gemeente Maastricht hebben verzocht ons te helpen bij het spoedig vinden van een definitieve huisvesting. Tevens worden wij als de Maastrichtse studenten roeivereniging „Saurus” op de Algemene Ledenvergadering van de Koninklijke Nederlandse Roei Bond op 28 januari a.s., voorgesteld als lid.

Hierbij geven wij u eveneens de samenstelling van het bestuur dat D.V. tot eind '84 zitting zal hebben:

Voorzitter: Peter Mijs, Ravelijnstraat 39, Maastricht, 045-473650;
Vice-voorzitter: Dike van der Mheen, Meendaal 118b, Maastricht;
Penningmeester: Frank Vangangelt, Amanusstraat 30, Maastricht, 043-18564;
Secretaris: Annechien Deelman, Lenculensstraat 9, Maastricht, 043-50373;
Commissaris Roeien: Henk Bultman, Seringenstraat 1, Lanaken, België, 09-3211715567;
Commissaris Gebouwen: Caroline Beste-breurtje, Mariabastion 26, Maastricht, 043-477218;
Commissaris Materiaal: Jan Peter van Heyst, Ravelijnstraat 49, Maastricht.
Wij wijzen u nog even op ons nieuwe postbusnummer 175 in plaats van 1099.

Peter Mijs, voorzitter
Annechien Deelman, secretaris

Het programma Lichamelijke Vorming en Sport is weer gestart op maandag 2 januari 1984.

Maandag 30 januari is er geen zaalvoetbal in de sporthal de Geusselt i.v.m. activiteiten van de Gemeentelijke Sportstichting.

Zwemmen: m.i.v. 1 januari worden de „losse zwemkaartjes” die bij de balie hoofgebouw te verkrijgen zijn in prijs verhoogd tot f 1,75 (was f 1,50); de gereduceerde kaartjes, op vertoon van „sportkaart” te verkrijgen bij de kassa's van de beide zwembaden, worden in prijs verhoogd tot f 2,- (was f 1,75).
Zwemtraining: Aan de zwemtraining wordt momenteel door een groep studenten deelgenomen van ± 10-14 personen. Er is nog voldoende mogelijkheid om deel te nemen aan deze zwemtraining.

Langlauf vriendenclub

Er is initiatief genomen op dit gebied, getuige het volgende bericht: Volgens de kalender zal de sneeuw niet lang meer op zich laten wachten, menig verwoed langlaufer zal de schuifbeweging al in zijn benen voelen. Omdat we meestal zijn aangewezen op de Belgische Ardennen is het wellicht aardig om de vervoersproblemen te combineren met gezelligheid. Vandaar dat we willen komen tot een vrienden-(-innen) club van langlaufers.

Aanmelden bij: Marc Sprenger, M.F. 2e jaars, postvak Kokokamer hoofgebouw, telefoon: 043-431597, of bij het buro L.V. & S., René Verster, telefoon: 998434.

Tafeltennis kennismakingstoernooi

Sinds een jaar bestaat de mogelijkheid om op de donderdagavonden te tafeltennissen in het Wijkcentrum Atrium in Daalhof. Lang niet iedereen heeft de weg naar dit speelcentrum reeds gevonden. Om wat meer bekendheid te geven organiseert het buro L.V. & S. op donderdag 26 januari een tafeltennistoernooi enkelspel. Deelnemers melden zich op de avond zelf om 19.00 uur op de genoemde accommodatie. Ter plekke zal afhankelijk van het aantal deelnemers het wedstrijdschema worden gemaakt.

Biljarttoernooi

Op de diverse prikborden Hoofgebouw/BMC/Randwijk/Nieuwenhof hangen intenties en nadere gegevens betreffende de biljartcompetitie. Start: donderdag 2 februari in het biljartcentrum onder het Carrégebouw.

Indoor 1984

De Indoorsportweek 1984 wordt gehouden op de volgende data:

20 maart: bij voldoende belangstelling schaak/dammen
26 maart: bridge
22-29 maart: tafeltennis enkel-dubbel
29 maart: watertienkamp.

Aktiviteitenagenda

Donderdag 19 januari: Lezing (SG), „Het ontstaan van relaties”, C. de Hoog, Aula, 20.00 uur.

Vrijdag 20 januari: Inaugurale rede, prof. mr. A. Tak, Aula, 16.00 uur.

Dinsdag 24 januari: Film (SG), „Drama della gelosia”, (Scola), Filmhuis, 22.00 uur.

Woensdag 25 januari: Lezing (SG), „Experimentele animatiefilms”, J. Verbeek, Aula, 20.00 uur.

Donderdag 26 januari: Lezing (SG), „Vormen van relaties”, J. Meijer, Aula, 20.00 uur.

Dinsdag 31 januari: Film (SG), „Loulou”, (Pialat), Filmhuis, 22.00 uur.

Woensdag 1 februari: „Klavierspelen von Frederike Roth” (SG), (Handke/Weissgezelschap), Stadsschouwburg, 20.00 uur.

Donderdag 2 februari: Lezing (SG), „Communicatieproblemen in relaties”, L. Migerode, Aula, 20.00 uur.

Dinsdag 7 februari: Forumdebat (SG), o.l.v. prof. dr. F. Vorst, „Eerstelijnsgezondheidszorg en politiek”, Aula, 20.00 uur.

Woensdag 10 februari: Promotie, D. Gouma, Aula, 16.00 uur.

Dinsdag 14 februari: Forumdebat (SG), o.l.v. prof. dr. F. Rutten, „Budgetfinanciering in de gezondheidszorg”, Aula, 20.00 uur.

Dinsdag 21 februari: Forumdebat (SG), o.l.v. drs. A. Meijer, „Scenariovorming in de gezondheidszorg”, Aula, 20.00 uur.

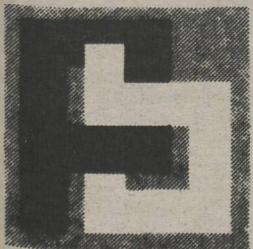
Vrijdag 24 februari: Promotie, P. v.d. Waart, Aula, 16.00 uur.

Dinsdag 28 februari: Forumdebat (SG), o.l.v. prof. dr. H. Roscam Abbing, „Begroting van volksgezondheid 1984”, Aula, 20.00 uur.

Woensdag 29 februari: Films (SG), „John Heartfield” en „Synthetischer Film”, (H. Herbst), Aula, 20.00 uur.

Rectificatie:

Per abuis is in Observant, nr. 9 gemeld dat drs. A. Gorgels al op 27 januari zou promoveren. De promotie zal op een later tijdstip plaatsvinden.

PARIBAS

banque de paris et des pays-bas n.v.

..... voor al Uw bankzaken.

Vrijthof 17 B, Maastricht

IK WIL EEN BANK DIE DENKT ZOALS IK.

De knuppel moet maar eens in het hoenderhok en de waarheid gezegd:

Veel, vooral jonge mensen vinden het prettig als ze weten wat een bank met hun geld uitspookt.

Dat de bank bijvoorbeeld niet met hun geld naar het buitenland gaat, maar het dicht bij huis, bijvoorbeeld in regionale projecten stopt.

Van culturele centra en ziekenhuizen tot en met de beginnende kapper om de hoek.

WAT DOET DE SPAARBANK WEL?

Bij de spaarbank kun je veel meer dan alleen maar sparen.

Je kunt er voor alles terecht.

Van geld wisselen voor je vakantie tot iets ingewikkelds als de financiering van je huis of van de zaak die je gaat beginnen, alleen of samen met een ander.

Of lenen en verzekeren.

Dat we bepaalde dingen niet doen en zoveel andere dingen juist wel, ligt ook aan de opzet van onze bank.

Wij zijn een stichting.

De winst die we maken, stoppen we in het verbeteren van onze service.

Daardoor beschikken we over een compleet dienstenpakket en een uitgebreid kantorennet.

Onze leentarieven behoren steeds tot de laagste van het land en onze spaarrentes liggen er niet om.

Waar je ook bent, er is altijd wel een kantoor van ons bij jou in de buurt.

En dan moet je waar je ook bent eens binnenstappen om geld op te nemen.

Dan denk je misschien dat ze je niet kennen.

Maar door een vooruitstrevend computersysteem weten we op elk kantoor jouw saldo.

Dus hoeft er nooit eerst gebeld te worden. Al hebben we zo onze eigen

ideeën over bankieren, er is geen bankdienst die we niet verlenen.

Vandaar dat veel jongeren bewust voor onze spaarbank kiezen.

HET KOMBI PAKKET VOOR 16- TOT 23-JARIGEN.

Als je tussen de 16 en 23 jaar oud bent, kun je bij ons het beste beginnen met een Kombi pakket.

Zo'n Kombi pakket bestaat uit een bankgirorekening en de Kombi spaarrekening. Met de eerste kun je betalen, storten en opnemen.

Daar krijg je een pasje voor.

Al je inkomsten kunnen naar deze rekening worden overgemaakt.

Je krijgt betaalformulieren om je rekeningen schriftelijk te voldoen en op aanvraag krijg je (Euro)-cheques.

Je kunt machtigingen uitschrijven voor automatische betaling van huur, abonnementen etc.

Zo'n bankgirorekening is dus handig, voordelig (alles is gratis, tot en met de portvrije enveloppen) en dikwijls onontbeerlijk.

Op de tweede, de Kombi spaarrekening, spaar je met een hoge rente.

Zonder veel beperkingen of moeilijke konstrukties.

Probleemloos kun je je geld van de ene rekening naar de andere verhuizen.

Uiteraard kun je ook automatisch sparen vanaf je bankgirorekening.

Van beider rekeningen ontvang je dagafschriften die je thuis bewaart in een speciale Kombi map.

Ook op zaterdag is het Hoofdkantoor aan de Markt 17 - 18 en het kantoor in Vroom & Dreesmann te Maastricht geopend

spaarbank limburg

DE SPAARBANK HOUDT JE GELD DICHT BIJ HUIS

HOOFDKANTOOR: Markt 17-18 Maastricht Tel. 043 841222. DISTRIKTSKANTOOR: Prinsenhofstraat 3, Venlo, Tel. 077 11555. BIJKANTOREN: Maastricht (18), Amby, Beck, Gerg en Terblijt, Blerick (3), Borgharen, Bunde, Cadier & Keer, Eijsden, Gronsveld, Heer (3), Meerssen, Roermond, Sittard (3), Tegelen, Vaals, Valkenburg, Velden, Venlo (3), Venray.

PLUK DE APPEL

Op een voorjaarsdag, twaalf jaar geleden, zaten vier acteurs en een regisseur onder een appelboom in een Betuwse boomgaard. Het gespreksthema was uiteraard toneel. Ondanks verschillende hervormingen in het Nederlands toneelbestel hadden deze mensen hun draai nog niet gevonden in het toneelwereldje. De hervormingen gingen hen niet ver genoeg. De mogelijkheid om zich zo onafhankelijk mogelijk op te stellen en daarbij gebruikmakend van nieuwe theatertechnieken bleek nog in geen enkel gezelschap mogelijk. Besloten werd de krachten te bundelen en gezamenlijk te streven naar een zich vrij ontwikkelende speelstijl, hierin zouden alle elementen als improvisatie, tekstcollages, muziek, mime en beeldende kunst een belangrijke rol moeten spelen. Dit was de geboorte van de toneelgroep De Appel.

Het kleine gezelschap begon te werken in een voormalige elektriciteitscentrale vlak bij de Scheveningse haven. Tijdens de eerste repetities bleek de belangstelling van de zijde van het publiek al groot. Op 13 februari 1973 werd het intieme theatertje officieel geopend voor de allereerste voorstelling. De Appel bleek in de roos geschoten te hebben, want hun voorstellingen trokken bijzonder veel aandacht. Ongeveer 400 voorstellingen werden in het Theater aan de Haven gegeven, voordat men noodgedwongen moest omzien naar een grotere ruimte. De nabijgelegen voormalige remise van de Haagse paardentram werd hun nieuwe bestemming. In enkele maanden tijd werd een theater naar Grieks model gebouwd, waar 300 toeschouwers terecht konden. Het zeer functioneel theatertje mag gerekend worden tot een van de mooiste kleine theaters van dit land.

De Appel bleef door de jaren heen op een vernieuwende manier met theater bezig, hierbij werden de klassieke toneelstukken niet geschuwd.

Woensdag 18 januari brengt De Appel „De Vrek”, een komedie van Molière, in de Stadsschouwburg in Heerlen. „De Vrek” handelt, zoals bekend, over een zeer gierig personage genaamd Harpagon. Hoewel hij een karikatuur is en vrijwel niemand in het dagelijkse leven zich zo weezinwendend gedraagt, begrijpt men toch zijn beweegredenen. Wijst dit op onze eigen vrek? De angst om iets kwijt te raken hangt zeer nauw samen met de angst om het leven te verliezen. Hoewel een diepere bedoeling niet te ontkennen valt, blijft het theaterstuk een komedie. Er valt dan ook genoeg te lachen in „De Vrek”. Erik Vos, de regisseur, heeft gekozen voor een totaal nieuwe aanpak: „De handeling speelt zich af in het theater en stelt voor: het huis van Harpagon, dat is de realiteit. De ande-

re realiteit is de nachtmerrie, dat hij alles wil behouden, ook datgene wat hij gehad heeft. Hij heeft een jonge vrouw gehad, hij wil weer een jonge vrouw hebben. Alleen is hij nu intussen twintig jaar ouder. Uiteindelijk is toneel suggestie en is er maar één voorstelling: de voorstelling die het publiek zich maakt”.

Een paar dagen later, 18 januari, laat De Appel een geheel ander stuk zien in de Maastrichtse schouwburg: „De Huisbewaarder” van Harold Pinter. Het toneelspel gaat over twee broers en een zwerver in een kamer. Niet meer en niet minder, hoewel...

Pinter laat mensen op het toneel optreden, met elkaar praten zonder dat hij meer informatie aan het publiek geeft dan rechtstreeks uit de gesproken woorden en de gemaakte handelingen op de scène valt op te maken. De interpretatie is aan het publiek. Het lijkt soms onbegrijpbaar, ook is het niet altijd duidelijk of de acteurs wel tegen elkaar praten (of op elkaar inpraten, langs elkaar praten of elkaar tegenspreken). Toneel als kopie van het dagelijks leven levert in Pinter's geval altijd intrigerend toneel op (Wie

herinnert zich niet Koot en Bie's Haags gesproken Pinterstuk?) De Nederlandse vertaling van dit toneelspel nam Gerard Reve voor zijn rekening, de regie van De Appel-versie is in handen van Lodewijk de Boer.

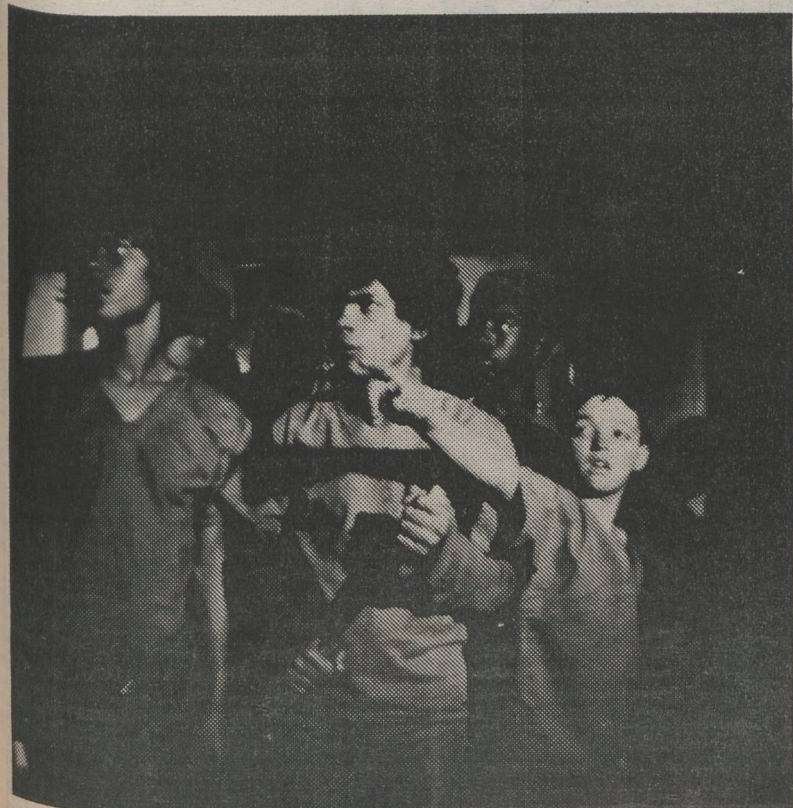
Pinter werd geboren op 20 oktober 1930 in de Londense wijk East-end. In 1957 schreef hij The Room. Het succes kwam pas in 1960 met The Caretaker (De Huisbewaarder). De gezaghebbende krant The Times schreef toen: „Wat voor rol speelde de zwerver-huisbewaarder in het leven van zijn ex-psychotische gastheer en diens broer? Waarom handelen zij zoals zij doen? Hoe communiceren zij of communiceren zij eigenlijk niet? We weten het niet, en vreemd genoeg, zolang het stuk duurt komt het niet bij ons op, erover te tobben dat we het niet weten!”

Toneelgroep De Appel speelt „De Vrek” van Molière woensdag 18 januari in de Stadsschouwburg van Heerlen. Maandag 23 februari brengt De Appel „De Huisbewaarder” van Pinter in de Stadsschouwburg van Maastricht.

Paul Pinxten

„Pixote” of de wet van de zwakste

Sedert de Cinema Nova, de stroming onder aanvoering van Glauber Rocha, die in de jaren zestig een reactie was op de door commercie en moralisme bepaalde filmindustrie, zijn nog maar sporadisch Braziliaanse films doorgedrongen tot de Nederlandse vertonersmarkt. Een van de kenmerken van deze filmvorm was de grote herkenbaarheid voor een groot publiek van de aangesneden thema's. Dit laatste geldt evenzeer voor Pixote, een film gebaseerd op de roman „Jeugd van de doden” van José Louzeiro, die van 19 t/m 25 januari in Filmhuis Maastricht te zien is. De film toont het leven van een tienjarige jongen zonder inkomsten en zonder ouders, wat een evenbeeld is voor miljoenen minderjarigen in de Braziliaanse samenleving. Drugs, onderwereld, chantage, diefstal en zelfs moord zijn voor deze kinderen geen onbekende meer en ze gebruiken deze, in woord of daad, om overleefd te blijven ten opzichte van elkaar en tegenover de wereld van vijandige volwassenen. Bij razzia's worden ze van straat geplukt en in een van

de verbeteringsgestichten geplaatst, die minstens een even grote hel zijn als de gevangnissen in Zuid-Amerika en waar het „leven van de straat” normaal doorgang vindt met als extra element het corrupte politie- en ambtenarenapparaat. Alle bewoners worden door de politie gebruikt als reservoir van misdadigers om schuldigen te vinden voor gepleegde misdrijven wanneer ze de echte dader niet kunnen vinden. Dit onder goedkeuring van de wrede baas van het tuchthuis. Voor de film in roulatie is gebracht in Europa is door regisseur Hector Babenco een inleiding toegevoegd, waarin hij terecht opmerkt dat deze jongeren in hun prilte jeugd meer meemaken dan een gemiddeld mens in heel zijn leven. Hoe hard zij ook worden, toch blijven het jongens en wekt het hoofdpersonage Pixote, wat zoiets betekent als ukkie, zelfs sympathie op.

Voeg daarbij het eenvoudige scenario, meeslepende muziek en het aandoenlijk acteren van de jeugdige spelers en het zal duidelijk zijn dat, naast het documentaire karakter, alle ingrediënten voor een melodrama aanwezig zijn.

Nico Braeken

Agenda

Stadsschouwburg

Donderdag 18 januari om 20.00 uur: Ballet van Vlaanderen.
Maandag 23 januari om 20.00 uur: „De Huisbewaarder” van Harold Pinter door Toneelgroep De Appel.
Woensdag 25 januari om 20.00 uur: Eva Bonheur door Stichting Toneelgroep M'46.
Vrijdag 27 januari en zaterdag 28 januari om 23.00 uur in het Theatercafé: Peter de Graaf-solo (komische kleinkunst), gratis.
Dinsdag 31 januari om 20.00 uur: „Oroonoko” door Zuidelijk Toneel Globe

Filmhuis Maastricht

Donderdag 19 tot en met woensdag 25 januari om 20.00 uur: „Pixote” van Hector Babenco.
Donderdag 19 tot en met zondag 22 januari om 22.00 uur: „Der Mann auf der Mauer” van Reinhard Hauff.
Dinsdag 24 januari om 22.00 uur: „Drama della gelosia” van Ettore Scola.
Donderdag 26 januari tot en met woensdag 1 februari om 20.00 uur: „Prenom Carmen” van Jean Luc Godard.
Donderdag 26 januari tot en met 29 januari om 22.00 uur: „Die Freundin” van Margarete von Trotta.
Dinsdag 31 januari om 22.00 uur: „Loulou” van Pialat.

Podium Posjet (Vijverdal)

Donderdag 19 januari om 20.15 uur: Het Limburgs Toneel Sittard met „Mister Buffo”, heropvoering van muziek-spektakel van Dario Fo.
Dinsdag 24 januari om 20.15 uur: „M., eine Stadt sucht einen Mörder”, een film van Fritz Lang.
Donderdag 26 januari om 20.15 uur: Gerard Maasakker en band, Brabantse liedjesmaker en zanger.
Dinsdag 31 januari om 20.15 uur: „Passione d'Amore”, film van Ettore Scola.

Studium Generale

Donderdag 19 januari in de Aula RL om 20.00 uur: „Het ontstaan van relaties”, een lezing door Cees de Hoog.
Dinsdag 24 januari in het Filmhuis Maastricht om 22.00 uur: „Drama della gelosia” van Ettore Scola.
Woensdag 25 januari in de Aula RL om 20.00 uur: „Experimentele animatiefilms”, een lezing door Jacques Verbeek.
Donderdag 26 januari in de Aula RL om 20.00 uur: „Vormen van relaties”, een lezing door Joan Meijer.
Dinsdag 31 januari in het Filmhuis Maastricht om 22.00 uur: „Lou-lou” van Pialat.
Donderdag 2 februari in de Aula RL om 20.00 uur: „Communicatiepatronen in relaties”, een lezing door Alfred Lange.

Bondefantenmuseum

„Maastricht staat op zijn verleden”, expositie over archeologisch bodemonderzoek.
„Maastrichts aardewerk 3”, aardewerk en porcelein van de twee Maastrichtse aardewerkfabrieken (1947 tot 1969)

Kunstcentrum

Limburg, Bassin 21

Tekeningen van beeldhouwers o.a. Tajiri, Wessel Couzijn, Piet Killaars en Theo Cuypers; schilderijen van Sief van Pol.

De Kapel (Kombi Maastricht)

Zaterdag 21 januari: The three slow ones + Fahrenheit 541 (Groningse New-wave)
Zaterdag 28 januari: Ensemble Pittoresque (New-wave) uit Wassenaar

ACHTEROM IS T KERMS

Roken

Ieder keer opnieuw verschijnen dissertaties en andere publicaties van mensen, die het toch zo nodig achten zich druk te maken over het roken. De bezorgdheid voor andermans gezondheid is ontroerend, maar als die wetenschappelijke vorsers nou eens hun kennis en kunde inzetten om b.v. een oplossing te vinden voor de problemen van de melkplassen, de boterbergen en de honger in de derde wereld? Daarna kan je dan eens verstandig over roken praten en dat euvel bestrijden. Er zouden misschien ook nog eens jonge wetenschappers zijn te vinden, die met alle energie op zoek gingen naar methodes om bedrijven te redden zonder dat er honderden mensen de straat op vlogen. Moeten nou steeds opnieuw mensen worden ontslagen om een bedrijf te redden? Is dat inderdaad het enige middel?

Niets

Elke week opnieuw worden tienduizenden inwoners van Maastricht verrast met het geweten van hun stad. Helder kankerend, opwekkend reactionair, verfrissend stuitend en plezierig achterlijk legt de redactie van de Maaspost de rotte vinger op die plekjes van de maatschappij waar meneer Maospós denkt dat de schoen knelt.

Waarschijnlijk bestaat de redactie van dat illustere blad uit zwaarkende melkboeren in een bijna failliete BV, die, om hun katholieke goede daad te verrichten, zilverpapier en melkdoppen bij Memisa inzamelen om daarmee duizenden heidense inboorlingen in de rimboe van de derde wereld te redden.

Want om welke andere reden zou er in de Maaspost van 11 januari zo onnozel geageerd worden tegen al diegenen die het zich als taak stellen de goegemeente te overtuigen van hun schadelijke leefwijzen als

bijvoorbeeld roken? En waarom anders ziet het Maastrichts Geweten de oplossing van velerlei problemen in het wegwerken van boterbergen en melkplassen, en wordt die stupide GVO-ers aangeraden om zich te laten scholen tot ontwikkelingswerkers die zegenbrengend melkpoeder naar de derde wereld zouden kunnen brengen? En zien deze aftandse, rokende melkboeren dan werkelijk niet dat doodgaan aan longkanker, emfyseem of een andere afschuwelijke zelfopgelegde ziekte iets minder leuk is inder geval te worden dan om in ieder geval een gedeelte van de beroepsbevolking aan het werk te houden met die prachtige PNL-gelden?

Nee, niets daarvan is de Maaspostse middenstander bekend. Niets.

Vlekken in de lakens

*take a little advise from me
play around with TNT
but baby, don't fuck around with love
well... mess around with a
grizzlybear
grab a tiger by the hair
but baby, don't fuck around with love
when you say 'I love you'
be sure each word is true*

Zo zong de Amerikaanse vocalgroup The Blenders in de late jaren vijftig, tien jaar voor de „sexuele revolutie“. Ruim tien jaar na de gepropageerde sexuele hervormingen blijkt er in wezen niet zo veel veranderd te zijn. De zonen en dochters van de, op sexueel gebied, vrijgevochten, Provo's, Ka-

bouters, Hippies en Yippies staan nogal gereserveerd tegenover sexuele experimenten. De „sexuele revolutie“ is aan de huidige generatie studenten in de leeftijd van zeventien tot twintig jaar niet besteed. Een en ander blijkt uit een onlangs uitgebracht onderzoek, uitgevoerd onder 594 eerstejaarsstudenten. Het merendeel (82%) van de ondervraagden studeerde geneeskunde aan een van de universiteiten in Amsterdam, Rotterdam, Leiden of Utrecht. De resterende 12% bestond uit een aantal vrouwelijke studenten in de ergotherapie en verloskunde. Het onderzoek werd ingesteld door medewerkers sexologie van de medische faculteit van de Erasmus Universiteit in Rotterdam. Aanleiding tot het onderzoek was de vraag of hun onderwijs wel goed afgestemd was op de ervaringen van leerlingen en studenten. De gegevens werden verwerkt door het Nederlands instituut voor sociaal sexologisch onderzoek (Nisso) en gepubliceerd in het rapport „Doktertje spelen“. Wat is nu eigenlijk het leuke van neuken? Enkele frappante cijfers:

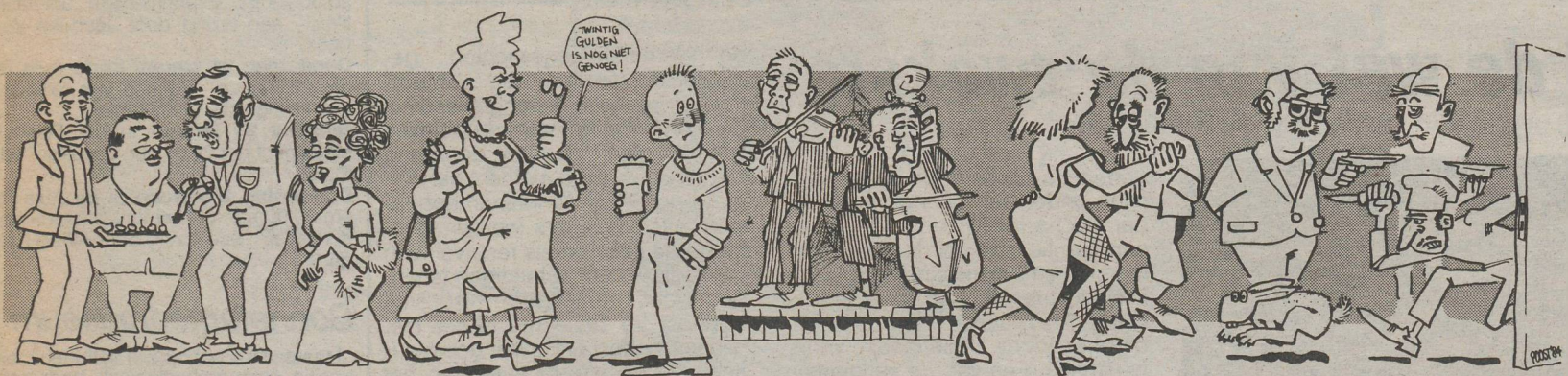
- 9% van de ondervraagden heeft zelfs nog nooit gezoend. 12% Geeft toe wel eens gezoend te hebben, maar ook niet meer dan dat. 39% Doet een terreinverkenning met de handen.
- 60% heeft „het“ nog nooit gedaan. Van de 40% die deze ervaring wel achter de rug heeft, doet 31% aan periodieke onthouding en 16% gebruikte coïtus interruptus (voor het zingen de kerk uit).
- 35% tot 40% voelt zich verbonden met een kerkgenootschap en staat eerder op het standpunt dat sexualiteit binnen het huwelijk hoort. Tussen de 14% en de 18% vindt expliciet dat sexuele

omgang niet voor het huwelijk moet gebeuren.

- 20% van de vrouwen en bijna 40% van de mannelijke eerstejaars weet niet wanneer de vruchtbare periode van een vrouw valt.
- 13% van de mannelijke en 8% van de vrouwelijke geneeskundestudenten vindt dat de homoseksuele medemens „deskundige hulp“ nodig heeft. 21% (!) van de Leidse meisjesstudenten wil homo's naar een hulpverlener verwijzen.

Aquarium

Je wandelt door de gangen van een voormalige sigarenfabriek waar heden ten dage wat universitaire groepen gevestigd zijn. Plots valt je argeloos oog op iets wat je in dit Carrégebouw nog niet eerder had opgemerkt: de voormalige bibliotheek is omgetoverd in een soort aquarium. Je polst wat rondkeutelende studenten; wat is dit? Uiteenlopende antwoorden: „Dit worden etalages voor de capgroepen“, „Ze willen hier wat lichte vrouwen uitstallen“, „Het wordt een tropische kas“, „GVO maakt hier een harde-interventie-lab; kijk maar, het zijn pantser-ruiters!“, „Hier wordt het biochemisch aquarium van Biologische Gezondheidskunde gevestigd“, „Student-assistenten kunnen hierin geluiddicht worden opgesloten“. Informatie leert dat inderdaad de tientallen vogelvrije student-assistenten die er op het Carrégebouw rondlopen in het aquarium gehuisvest zullen worden. En voordat dat kon gebeuren moest er eerst iets gebeuren met het hinderende geratel van de tekstverwerkers; een scheidingswandje dus. De etalage is compleet.

Een rustige avond

Vrijdag 13 januari werd de achtste Dies Natalis van de universiteit gevierd. 's Middags was er een academische zitting in de Stadschouwburg - met uitreiking van de Peter Debyeprijs - en voor 's avonds stonden er twee feesten op het programma: het ene zoals de traditie wil georganiseerd door KOKO in het Staargebouw en het andere, zoals de traditie niet wil, georganiseerd door de meer officiële instanties als het College van

Bestuur en het College van Dekanen. De tegenhanger van het KOKO-feest zou een 'rustig avondfeest' worden, zo werd ieder lid en oud-lid van de universitaire gemeenschap per stencil meegedeeld. Een feest voor de liefhebbers van een goede conversatie bij een fonkelend glas wijn, een hapje hazepaper en een strijke van het LSO. Plaats van handeling: de oerknusse cantine van het Hoofdgebouw.

Dat er een entreegeld van twintig piek (exclusief consumpties) moest worden betaald zat de studenten echter niet lekker. Hun tegenwoordigers in de Universi-

teitsraad probeerden op 22 december nog in de beste KOKO-traditie een gereduceerd tarief te bedingen voor hun groep, maar de organisatoren van den Biggelaar en Hemker waren niet te vermurwen: twee tientjes dokken of je gaat maar naar het KOKO-feest. Elke korting zou een kastekort tot gevolg hebben.

Om de kosten te dekken was een kaartverkoop van minimaal honderd kaarten noodzakelijk. In de week voor de dies gaf hier en daar zich nog wel een enkeling op maar het hield niet over: ook de academische huishoudportemonnee wordt genadeloos door de crisis getroffen. Op een stuk of tien na

grepen alle personeelsleden de gelegenheid te baat om de eerste drie procent-ronde terug te verdienen. De organisatoren van het feest bleef niets anders over dan het feest af te gelasten. De hazepaper werd afbesteld, de hazen mochten terug naar de Ardennen en de wijn werd in de kelder gelegd om nog een jaartje te rijpen. Wat voor een originele attracties moeten we dan verwachten om het volk naar de cantine te lokken? Overigens wordt het KOKO-feest erg geslaagd genoemd: veel pils, harde muziek en mooie mensen, waarvan naar schatting de helft de universiteit nog nooit van binnen heeft gezien.

MA LAISE

Eenzame Kerst

„Hallo Ma, met Mia!“

„Gaat-ie lekker, Ma? Ben je gekig? Zorgt Pa goed voor je? En het fijn met Bertram? Je voelt toch niet alleen hé? Het is me goed dat je telefoon hebt hé? het is leuk dat Thei, Sjeng, Léon, Pie, Pol, Léon, Merie, Tru en Bèr vaak langskomen, niet? En heb je niet een leuke surprise met terklaas gestuurd? En...“

„Hoe bedoel je, met de Kerst?“

„Of ik met de Kerst kom? Nou om eerlijk te zijn...“

„Nee, ik was niet van plan te men, nee.“

„Kan mij het schelen hoeveel geven dat rotdiner heeft!“

„En probeer me alsjeblieft niet paaien met een kalkoen, dat vind min, Ma! En het doet me niks of tutti frutti bij zit. Wijn kan ik trouwens hier thuis óók heel lekker drinken!“

„Ik heb er gewoon geen zin in. Eeuwige gezeur. En dan met z'n len een half uur lang die fantatische kerststal die Pa heeft getimmerd twintig jaar geleden bewonderen, Ma, daar kóts ik van.“

„Nee, we gaan ergens anders heen. We gaan uit. We gaan helemaal te pletter eten in de driesterrenrestaurant, nou goed? kóm niet!“

„Ik vind het héél dom dat je gaat zitten huilen, Ma, want doet me echt niks. Dat heb je vorig jaar gedaan, en in '80, en in toen Bèr met z'n toenmalige vrouw niet kwam, je hebt het nog élk jaar gedaan! Nee, daar trap ik nu niet in!“

„Hoezo eenzaam? Niks eenzaam. Het huis zit tot de nok gevuld met kinderen, aanhang, kleinkinderen, kalkoen en tutti frutti, en dat noem je eenzaam?“

„Ach, is het zo léég zonder mij? Je hebt Bertrammetje toch, Ma? Die vult die lege plek maar op. Nou maals, ik kom niet. Niet nú, niet en niet 26 december.“

„Wat bedoel je, de éénendertig? Had je me dan óók al verwacht?“

„Daar beginnen we weer: oliebolletjes, appelflappen, zalmslaaije, ring, Thei, Sjeng, de hele reut, rosbubbels, gezang van 'Uren maanden jaren', Wim Kan of 'Oooh en Aaah' bij het vuurwerk vergéét het maar, Ma. Wij hebben zelf vuurwerk; Twan heeft tien TNT op de kop kunnen tikken!“

„Hoezo volgend jaar helemaal eenzame Kerst?“